

Παραδοτέο Π.3:

**Αποτύπωση Περιοχής Ηπείρου στο
Πλαίσιο της Ενεργειακής Αειφορίας
(WP 3.4)**

V.0.2,

02/07/2012

Πίνακας Περιεχομένων

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	4
Κεφάλαιο 2: Γενικά Στοιχεία της Περιφέρειας Ηπείρου	6
2.1 Ενότητα Θεσπρωτίας	6
2.2 Ενότητα Ιωαννίνων	8
2.3 Ενότητα Πρεβέζης	10
2.4 Ενότητα Άρτας	12
Κεφάλαιο 3: Ενεργειακά Στοιχεία της Περιφέρειας Ηπείρου	15
3.1 Ηλεκτρικές Καταναλώσεις	15
3.2 Ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ	15
3.3 Ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ – Αριθμός εγκαταστάσεων	16
3.4 Δίκτυο Ηλεκτρικής Ενέργειας	16
3.5 Έρευνα, Μεταφορά τεχνολογίας και Εκπαίδευση	16
Κεφάλαιο 4: Στοιχεία Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Ηπείρου	22
4.1 Στόχος 1: «Πράσινη οικονομία σε δράση: ενέργεια, επιχειρηματικότητα, κατανάλωση, αστικές παρεμβάσεις»	23
4.1.1 Άξονας 1.1: Πράσινη ενέργεια	23
4.1.2 Άξονας 1.2: Πράσινη επιχειρηματικότητα	24
4.1.3 Άξονας 1.3: Πράσινη κατανάλωση	25
4.1.4 Άξονας 1.4: Πράσινες γειτονιές	25
4.2 Στόχος 2: «Αειφόρος αξιοποίηση του φυσικού κεφαλαίου»	27
4.2.1 Άξονας 2.1: Αναγνώριση, χαρτογράφηση και αποτίμηση υπηρεσιών οικοσυστήματος	27
4.2.3 Άξονας 2.3: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων φυσικών προϊόντων και υπηρεσιών	28
4.2.4 Άξονας 2.4: Αποδοτική αξιοποίηση φυσικών πόρων	29
4.3 Στόχος 3: «Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στους κύριους παραγωγικούς τομείς»	31
4.3.1 Άξονας 3.1: Αειφόρος γεωργία	31
4.3.2 Άξονας 3.2: Πράσινη διάσταση στη ζωική παραγωγή	32

4.3.3 Άξονας 3.3: Η ορθή δασική διαχείριση ως συγκριτικό αναπτυξιακό πλεονέκτημα	33
4.3.4 Άξονας 3.4: Πράσινος τουρισμός	34

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Το παρόν παραδοτέο με τίτλο: «**Παραδοτέο 3 - Π.3: Αποτύπωση Περιοχής Ηπείρου στο Πλαίσιο της Ενεργειακής Αειφορίας (WP 3.4)**» πραγματοποιείται για το έργο της Περιφέρειας Ηπείρου "Εκπόνηση Μελετών στο Πλαίσιο του Έργου: «**Alterenergy Strategic Project - Energy Sustainability for Adriatic Small Communities**» στο πλαίσιο υλοποίησης της **ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ IPA ADRIATIC 2007-2013**".

Ο στόχος του παραδοτέου Π.3 είναι να παρουσιάσει τα συλλεγόμενα στοιχεία και δεδομένα, ώστε να καθοριστεί πλήρως το προφίλ «κοινοτήτων» της Περιφέρειας Ηπείρου (Δήμοι ή Δημοτικές Ενότητες ή Τοπικές Κοινότητες, βάσει Καλλικράτη) με πληθυσμό έως 10.000 κατοίκους (επίσημη τελευταία απογραφή 2001), με στόχο να αναδειχθούν οι ανάγκες και οι ευκαιρίες της κάθε κοινότητας και να τεθούν οι βάσεις για τον ολοκληρωμένο αειφόρο ενεργειακό σχεδιασμό ανάπτυξης και αναλυτικότερα για τους τομείς των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και της Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ) στην Ήπειρο. Η συλλογή πληροφοριών θα γίνει με βάσει μελέτες, έρευνες, παραδοτέα παλαιότερων έργων, ανακοινώσεις στα ΜΜΕ, αλλά και συλλογή πληροφοριών από τοπικές πηγές. Όπου γίνουν εκτιμήσεις θα τεκμηριωθεί η χρήση προσεγγίσεων και αναλύσεων.

Μετά την παρούσα εισαγωγή, το Παραδοτέο Π.3 δομείται ως ακολούθως:

- Στο **Κεφάλαιο 2** παρουσιάζονται σε συνοπτικούς πίνακες τα γενικά στοιχεία της περιφέρειας Ηπείρου. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα γεωγραφικά στοιχεία της Περιφέρειας Ηπείρου και αναδεικνύονται τα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Στη συνέχεια, αποτυπώνονται τα δημογραφικά και οικονομικά τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της περιοχής και κατανέμονται οι υπάρχουσες επιχειρήσεις της περιοχής σε σχέση με τον οικονομικό τομέα δραστηριοποίησης.
- Στο **Κεφάλαιο 3** παρουσιάζονται τα ενεργειακά στοιχεία της περιφέρειας Ηπείρου. Συγκεκριμένα, καταγράφονται τα στοιχεία για τις ηλεκτρικές καταναλώσεις, τους δείκτες ενεργειακής έντασης, την ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ, στοιχεία δικτύου, στοιχεία για την βιομηχανία και την απασχόληση, καθώς και στοιχεία για έρευνα, μεταφορά τεχνολογίας και εκπαίδευση στο χώρο των ΑΠΕ-ΕΞΕΝ.
- Στο **Κεφάλαιο 4** πραγματοποιείται μια συνοπτική ανάλυση του τελευταίου στρατηγικού σχεδιασμού της περιφέρειας Ηπείρου και δίνεται έμφαση στην αποτύπωση των στρατηγικών που σχετίζονται με τα παρακάτω: ανάπτυξη ΑΠΕ, ορθολογική χρήση της ενέργειας στα κτίρια, ενεργειακή αποδοτικότητα στις δημόσιες υπηρεσίες, ενεργειακή αποδοτικότητα στην βιομηχανία και στις υπηρεσίες, ενεργειακή αποδοτικότητα στη γεωργία, βιώσιμες μεταφορές. Τέλος

παρουσιάζονται διαθέσιμα στοιχεία που αποτυπώνουν την δομή και τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες στον τοπικό σχεδιασμό πολιτικών ΑΠΕ και ΕΞΕΝ.

- Τέλος, στο **Κεφάλαιο 5** παρουσιάζονται διαθέσιμα στοιχεία για τις «Κοινότητες» της Περιφέρειας Ηπείρου (Δήμοι ή Δημοτικές Ενότητες ή Τοπικές Κοινότητες, βάσει Καλλικράτη) με πληθυσμό έως 10.000 κατοίκους (επίσημη τελευταία απογραφή 2001).

Κεφάλαιο 2: Γενικά Στοιχεία της Περιφέρειας Ηπείρου

Τα συλλεγόμενα στοιχεία προέρχονται κυρίως από την Ελληνική Στατιστική αρχή και το Παρατηρητήριο της Εγνατίας Οδού Α.Ε., ενώ χρησιμοποιήθηκαν λογισμικά όπως το google earth για τα γεωγραφικά δεδομένα, όπως και στοιχεία από κάθε δυνατή πηγή (πχ. Τοπικούς φορείς, επιστημονικές δημοσιεύσεις κλπ.). Τα στοιχεία για την οικονομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων ανά κλάδο βασίστηκαν στο Γενικό Σχέδιο και το Επιχειρησιακό Σχέδιο προώθησης και προβολής προϊόντων και υπηρεσιών της περιφέρειας Ηπείρου.

2.1 Ενότητα Θεσπρωτίας

3.1.1) Γεωγραφικά Δεδομένα		
<u>Χάρτης της Περιοχής</u>		
Πρωτεύουσα	Ηγουμενίτσα	
Νομαρχίες	-	
Αριθμός Δήμων	3	
Αριθμός Δήμων εμπλεκόμενων στην πρωτοβουλία 'Covenant of Mayors'	0	
Έκταση (χιλ ² - km ²)	1.515	
Πληθυσμιακή πυκνότητα (κάτοικοι ανά χιλ ² - km ²)	28.83	
Μήκος Ακτογραμμής (χιλ - km)	~150	
Ελάχιστο υψόμετρο (m)	0	
Μέγιστο υψόμετρο (m)	1896	
<u>Κατανομή της έκτασης της περιφέρειας (%)</u>		
Ορεινή έκταση	66,50%	
Ημιορεινή έκταση	28,27%	
Πεδινή έκταση	5,23%	
<u>Μέσοι κλιματικοί δείκτες στους περιφερειακούς δήμους</u>		
Ελάχιστος αριθμός Βαθμοημερών Θέρμανσης (HDD)	1350	
Μέγιστος αριθμός HDD	1700	
<u>Κατανομή κλιματικών ζωνών στους δήμους της περιφέρειας</u>		
Κλιματική ζώνη	Αριθμός Δήμων	% Δήμων

Ζώνη A: HDD < 600	0	0			
Ζώνη B: 600 < HDD < 900	0	0			
Ζώνη C: 900 < HDD < 1.400	1	33,32			
Ζώνη D: 1.400 < HDD < 2.100	2	66,67			
Ζώνη E: 2.100 < HDD < 3.000	0	0			
Ζώνη F: HDD > 3.000	0	0			
Ποτάμια με λεκάνη απορροής > 200 χιλ² - km					
Όνομα	Λεκάνη (χιλ ² - km ²)	Μήκος (χιλ - km)			
Θύαμης	1800	115			
Αχέρων	763	52			
Λίμνες με μέγιστη ετήσια επιφάνεια > 0,5 χιλ² - km²					
Όνομα	Επιφάνεια (χιλ ² - km ²)	Μέγιστο βάθος (χιλ- km)			
-	-	-			
3.1.2) Δημογραφικά Στοιχεία					
Πληθυσμός	43.660	Άνδρες (%)	21.900	Γυναίκες (%)	21.760
Επισκέπτες (%)	5,40		Μέση ηλικία (έτη)		41,80
3.1.3) Οικονομικά Δεδομένα					
ΑΕΠ (Εκατομμύρια €)	510,80				
ΑΕΠ Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης	12,55				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (€)	11867,40				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν έναντι εθνικού (%)	85,24				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν έναντι ευρωπαϊκού των 27 χωρών (%)	66,20				
Περιφερειακές εξαγωγές έναντι τοπικού ΑΕΠ (%) ¹	3				
Αριθμός εγγεγραμμένων επιχειρήσεων	4.081				
Μέσος όρος ανεργίας (%)	20,6% (Περιφέρεια Ηπείρου, 2011)				
3.1.4) Κατανομή Επιχειρήσεων σε σχέση με τον Οικονομικό Τομέα Δραστηριοποίησης (%)²					
Γεωργία / Αλιεία	Na				
Μεταλλευτικές δραστηριότητες	Na				

¹ Αφορά το σύνολο της Περιφέρειας Ηπείρου

² Επειδή τα στοιχεία ήταν κατά ΣΤΑΚΟΔ δεν υπήρχε πλήρης αντιστοίχιση.

Βιομηχανία	127 (4,4 %)
Ενέργεια, νερό, φυσικό αέριο	Na
Κτίρια και κατασκευές	826 (28,68%)
Εμπόριο	884 (30,69%)
Τουρισμός	717 (24,90%)
Μεταφορές	88 (3,05%)
Χρηματοοικονομικά	Na
Υπηρεσίες	238 (8,26%)
Συμβουλευτική	Na
Υγεία	Na
Λοιπές δραστηριότητες	Na

2.2 Ενότητα Ιωαννίνων

3.1.1) Γεωγραφικά Δεδομένα	
<u>Χάρτης της Περιοχής</u>	
Πρωτεύουσα	Ιωάννινα
Νομαρχίες	-
Αριθμός Δήμων	8
Αριθμός Δήμων εμπλεκόμενων στην πρωτοβουλία 'Covenant of Mayors'	0
Έκταση (χιλ ² - km ²)	4.990
Πληθυσμιακή πυκνότητα (κάτοικοι ανά χιλ ² - km ²)	33,54
Μήκος Ακτογραμμής (χιλ - km)	0
Ελάχιστο υψόμετρο (m)	171
Μέγιστο υψόμετρο (m)	2637
<u>Κατανομή της έκτασης της περιφέρειας (%)</u>	
Ορεινή έκταση	85,28%
Ημιορεινή έκταση	11,38%
Πεδινή έκταση	3,34%
Μέσοι κλιματικοί δείκτες στους περιφερειακούς δήμους	
Ελάχιστος αριθμός Βαθμοημερών Θέρμανσης (HDD)	2100
Μέγιστος αριθμός HDD	2800

Κατανομή κλιματικών ζωνών στους δήμους της περιφέρειας					
Κλιματική ζώνη		Αριθμός Δήμων		% Δήμων	
Ζώνη Α: $HDD < 600$		0		0	
Ζώνη Β: $600 < HDD < 900$		0		0	
Ζώνη Γ: $900 < HDD < 1.400$		0		0	
Ζώνη Δ: $1.400 < HDD < 2.100$		0		0	
Ζώνη Ε: $2.100 < HDD < 3.000$		8		100	
Ζώνη Ζ: $HDD > 3.000$		0		0	
Ποτάμια με λεκάνη απορροής $> 200 \text{ χιλ}^2 - \text{km}$					
Όνομα		Λεκάνη ($\text{χιλ}^2 - \text{km}^2$)		Μήκος ($\text{χιλ} - \text{km}$)	
Ποταμός Καλαμάς		1899		115	
Λίμνες με μέγιστη ετήσια επιφάνεια $> 0,5 \text{ χιλ}^2 - \text{km}^2$					
Όνομα		Επιφάνεια ($\text{χιλ}^2 - \text{km}^2$)		Μέγιστο βάθος (μ)	
Λίμνη Ιωαννίνων		19.4		5	
3.1.2) Δημογραφικά Στοιχεία					
Πληθυσμός	167.400	Άνδρες (%)	81.720	Γυναίκες (%)	85.680
Επισκέπτες (%)	5,41		Μέση ηλικία (έτη)		41,27
3.1.3) Οικονομικά Δεδομένα					
ΑΕΠ (Εκατομμύρια €)	2331,20				
ΑΕΠ Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης	13,07				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (€)	13818				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν έναντι εθνικού (%)	99,25				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν έναντι ευρωπαϊκού των 27 χωρών (%)	77,00				
Περιφερειακές εξαγωγές έναντι τοπικού ΑΕΠ (%) ³	3				
Αριθμός εγγεγραμμένων επιχειρήσεων	13.270				
Μέσος όρος ανεργίας (%)	20,6% (Περιφέρεια Ηπείρου, 2011)				
3.1.4) Κατανομή Επιχειρήσεων σε σχέση με τον Οικονομικό Τομέα Δραστηριοποίησης (%)					
Γεωργία / Αλιεία	-				
Μεταλλευτικές δραστηριότητες	-				

³ Αφορά το σύνολο της Περιφέρειας Ηπείρου

Βιομηχανία	483 (6,79%)
Ενέργεια, νερό, φυσικό αέριο	Na
Κτίρια και κατασκευές	2122 (29,82%)
Εμπόριο	2459 (34,55%)
Τουρισμός	1305 (18,34%)
Μεταφορές	607 (8,53%)
Χρηματοοικονομικά	Na
Υπηρεσίες	141 (1,98%)
Συμβουλευτική	Na
Υγεία	Na
Λοιπές δραστηριότητες	Na

2.3 Ενότητα Πρεβέζης

3.1.1) Γεωγραφικά Δεδομένα	
<u>Χάρτης της Περιοχής</u>	
Πρωτεύουσα	Πρέβεζα
Νομαρχίες	-
Αριθμός Δήμων	3
Αριθμός Δήμων εμπλεκόμενων στην πρωτοβουλία 'Covenant of Mayors'	1
Έκταση (χιλ ² - km ²)	1.036
Πληθυσμιακή πυκνότητα (κάτοικοι ανά χιλ ² - km ²)	55.72
Μήκος Ακτογραμμής (χιλ - km)	~60
Ελάχιστο υψόμετρο (m)	0
Μέγιστο υψόμετρο (m)	1607
<u>Κατανομή της έκτασης της περιφέρειας (%)</u>	
Ορεινή έκταση	46,50%
Ημιορεινή έκταση	20,73%
Πεδινή έκταση	32,77%
Μέσοι κλιματικοί δείκτες στους περιφερειακούς δήμους	
Ελάχιστος αριθμός Βαθμοημερών Θέρμανσης (HDD)	1400
Μέγιστος αριθμός HDD	1800

Κατανομή κλιματικών ζωνών στους δήμους της περιφέρειας					
Κλιματική ζώνη		Αριθμός Δήμων		% Δήμων	
Ζώνη Α: $HDD < 600$					
Ζώνη Β: $600 < HDD < 900$					
Ζώνη Γ: $900 < HDD < 1.400$					
Ζώνη Δ: $1.400 < HDD < 2.100$		3		100%	
Ζώνη Ε: $2.100 < HDD < 3.000$					
Ζώνη Ζ: $HDD > 3.000$					
Ποτάμια με λεκάνη απορροής $> 200 \text{ χιλ}^2 - \text{km}$					
Όνομα		Λεκάνη ($\text{χιλ}^2 - \text{km}^2$)		Μήκος ($\text{χιλ} - \text{km}$)	
Λούρος		963		80	
Λίμνες με μέγιστη ετήσια επιφάνεια $> 0,5 \text{ χιλ}^2 - \text{km}^2$					
Όνομα		Επιφάνεια ($\text{χιλ}^2 - \text{km}^2$)		Μέγιστο βάθος ($\text{χιλ} - \text{km}$)	
3.1.2) Δημογραφικά Στοιχεία					
Πληθυσμός	57.720	Άνδρες (%)	28.640	Γυναίκες (%)	29.080
Επισκέπτες (%)	2,04		Μέση ηλικία (έτη)		41,68
3.1.3) Οικονομικά Δεδομένα					
ΑΕΠ (Εκατομμύρια €)		671,20			
ΑΕΠ Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης		11,68			
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (€)		11652			
ΑΕΠ κατά κεφαλήν έναντι εθνικού (%)		83,70			
ΑΕΠ κατά κεφαλήν έναντι ευρωπαϊκού των 27 χωρών (%)		62,31			
Περιφερειακές εξαγωγές έναντι τοπικού ΑΕΠ (%) ⁴		3			
Αριθμός εγγεγραμμένων επιχειρήσεων		5.423			
Μέσος όρος ανεργίας (%)		20,6% (Περιφέρεια Ηπείρου, 2011)			
3.1.4) Κατανομή Επιχειρήσεων σε σχέση με τον Οικονομικό Τομέα Δραστηριοποίησης (%)					
Γεωργία / Αλιεία		Να			
Μεταλλευτικές δραστηριότητες		0			
Βιομηχανία		128 (3,93%)			

⁴ Αφορά το σύνολο της Περιφέρειας Ηπείρου

Ενέργεια, νερό, φυσικό αέριο	0
Κτίρια και κατασκευές	772 (23,67%)
Εμπόριο	1363 (41,80%)
Τουρισμός	998 (30,60%)
Μεταφορές	0
Χρηματοοικονομικά	Na
Υπηρεσίες	Na
Συμβουλευτική	Na
Υγεία	Na
Λοιπές δραστηριότητες	Na

2.4 Ενότητα Άρτας

3.1.1) Γεωγραφικά Δεδομένα	
<u>Χάρτης της Περιοχής</u>	
Πρωτεύουσα	Άρτα
Νομαρχίες	-
Αριθμός Δήμων	4
Αριθμός Δήμων εμπλεκόμενων στην πρωτοβουλία 'Covenant of Mayors'	1
Έκταση (χιλ ² - km ²)	1.662
Πληθυσμιακή πυκνότητα (κάτοικοι ανά χιλ ² - km ²)	40.83
Μήκος Ακτογραμμής (χιλ - km)	~52 κμ
Ελάχιστο υψόμετρο (m)	0
Μέγιστο υψόμετρο (m)	2393
<u>Κατανομή της έκτασης της περιφέρειας (%)</u>	
Ορεινή έκταση	65,63%
Ημιορεινή έκταση	10,59%
Πεδινή έκταση	23,78%
<u>Μέσοι κλιματικοί δείκτες στους περιφερειακούς δήμους</u>	
Ελάχιστος αριθμός Βαθμοημερών Θέρμανσης (HDD)	1600
Μέγιστος αριθμός HDD	2000
<u>Κατανομή κλιματικών ζωνών στους δήμους της περιφέρειας</u>	

Κλιματική ζώνη	Αριθμός Δήμων	% Δήμων			
Ζώνη Α: $HDD < 600$	0	0			
Ζώνη Β: $600 < HDD < 900$	0	0			
Ζώνη Γ: $900 < HDD < 1.400$	0	0			
Ζώνη Δ: $1.400 < HDD < 2.100$	4	100			
Ζώνη Ε: $2.100 < HDD < 3.000$	0	0			
Ζώνη Ζ: $HDD > 3.000$	0	0			
Ποτάμια με λεκάνη απορροής > 200 χιλ² – km					
Όνομα	Λεκάνη (χιλ ² – km ²)	Μήκος (χιλ - km)			
Ποταμός Αραχθος	2005	143			
Λίμνες με μέγιστη ετήσια επιφάνεια > 0,5 χιλ² – km²					
Όνομα	Επιφάνεια (χιλ ² – km ²)	Μέγιστο βάθος (χιλ - km)			
3.1.2) Δημογραφικά Στοιχεία					
Πληθυσμός	67.870	Άνδρες (%)	33.630	Γυναίκες (%)	34.240
Επισκέπτες (%)	5,77%		Μέση ηλικία (έτη)		43,61
3.1.3) Οικονομικά Δεδομένα					
ΑΕΠ (Εκατομμύρια €)	623,30				
ΑΕΠ Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης	7,26				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (€)	8646,80				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν έναντι εθνικού (%)	62,11				
ΑΕΠ κατά κεφαλήν έναντι ευρωπαϊκού των 27 χωρών (%)	46,24				
Περιφερειακές εξαγωγές έναντι τοπικού ΑΕΠ (%) ⁵	3				
Αριθμός εγγεγραμμένων επιχειρήσεων	4.841				
Μέσος όρος ανεργίας (%)	20,6% (Περιφέρεια Ηπείρου, 2011)				
3.1.4) Κατανομή Επιχειρήσεων σε σχέση με τον Οικονομικό Τομέα Δραστηριοποίησης (%)					
Γεωργία / Αλιεία	-				
Μεταλλευτικές δραστηριότητες	-				
Βιομηχανία	129 (4,11%)				
Ενέργεια, νερό, φυσικό αέριο	-				

⁵ Αφορά το σύνολο της Περιφέρειας Ηπείρου

Κτίρια και κατασκευές	783 (24,98%)
Εμπόριο	1413 (45,07%)
Τουρισμός	582 (18,57%)
Μεταφορές	215 (6,86%)
Χρηματοοικονομικά	-
Υπηρεσίες	13 (0,42%)
Συμβουλευτική	Na
Υγεία	Na
Λοιπές δραστηριότητες	Na

Κεφάλαιο 3: Ενεργειακά Στοιχεία της Περιφέρειας Ηπείρου

Χρησιμοποιήθηκαν στατιστικά δεδομένα από την Ελληνική Στατιστική αρχή, όπως και δεδομένα από τον ΔΕΣΜΗΕ.

3.1 Ηλεκτρικές Καταναλώσεις

	<u>GWh</u>	<u>%</u>
Γεωργία	128	10
Βιομηχανία	177	14
Τριτογενής τομέας παραγωγής (Ιδιωτικός – Δημόσιος)	539	41
Κατοικίες	452	35
Σύνολο	1296	100
Ετήσια Ανάπτυξη (%)		1,2%
<i>Μικτή Ηλεκτρική παραγωγή</i>		
	<u>GWh</u>	<u>%</u>
Θερμοηλεκτρική	0	0
Πυρηνική	0	0
Παραγωγή από τεχνολογίες ΑΠΕ (με υδροηλεκτρικά)	632,08	100
Συνολική μικτή ηλεκτρική παραγωγή	632,08	100
3.2.2) Δείκτες Ενεργειακής Έντασης		
Συνολική κατανάλωση ενέργειας/ΑΕΠ		1,33 kWh/€
Συνολική κατανάλωση ενέργειας /πληθυσμός		23 MWh/ κάτοικο
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας/ΑΕΠ		0,22 kWh/ €
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας/πληθυσμός		3,85 MWh/ κάτοικο

3.2 Ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ

	<u>GWh</u>	<u>%</u>
Υδροηλεκτρικά	627,47	100
Αιολικά	0	0
Γεωθερμοηλεκτρική ενέργεια	0	0
Ενέργεια από βιομάζα	4,42	0
Ηλιακή ενέργεια	0,19	0
Συνολική Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ	632,08	100
Ρυθμός ανάπτυξης της Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας		~0

από ΑΠΕ μεταξύ 2009/2010 (%)	
Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ / Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	100
Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ / Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας	382

3.3 Ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ – Αριθμός εγκαταστάσεων

Υδροηλεκτρικά	18
Αιολικά	0
Γεωθερμοληλεκτρική ενέργεια	0
Ενέργεια από βιομάζα	1
Ηλιακή ενέργεια	2 ⁶

3.4 Δίκτυο Ηλεκτρικής Ενέργειας

Μήκος δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας	~21500 km
Πυκνότητα δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας	~2,33 km δικτύου/ km ²
Εγκατεστημένη ισχύς των κύριων υποσταθμών διανομής	450 MW
3.2.5) Βιομηχανία και Απασχόληση	
Αριθμός εταιρειών στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας / ορθολογικής χρήσης της ενέργειας	5
Αριθμός εργαζομένων στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας / ορθολογικής χρήσης της ενέργειας	10

3.5 Έρευνα, Μεταφορά τεχνολογίας και Εκπαίδευση

Αριθμός περιφερειακών/ τοπικών φορέων στο αντικείμενο της Ενέργειας	3
Αριθμός ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ενεργών στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας /ορθολογικής χρήσης της ενέργειας	3
Αριθμός ερευνητών στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας/ ορθολογικής χρήσης της ενέργειας	10
Αριθμός επαγγελματικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων στον ενεργειακό τομέα.	0

3.6 Καταγραφή Μικρών Κοινοτήτων

Όνομα «Κοινότητας»	Ηγουμενίτσα (Δημοτικό διαμέρισμα)
Δημογραφικά Στοιχεία	

⁶ Δεν περιλαμβάνονται συστήματα Φ/Β σε ταράτσες και στέγες έως 10KW.

Πληθυσμός	9644
Μέση τάση πληθυσμού την τελευταία 5ετία	+35%
<u>Γεωγραφικά Στοιχεία</u>	
Υψόμετρο	0
Απόσταση από τη θάλασσα	0
<u>Τοπικοί Φυσικοί Πόροι (σύντομη αναφορά)</u>	
Ποτάμια	0
Λίμνες	0
Δάση/ Ξυλεία	0
Προστατευόμενες περιοχές	0
<u>Ενεργειακά Δεδομένα</u>	
Ετήσια ολική ηλιακή ακτινοβολία (kWh/m ²)	4,53 kWh/m ² /day
Μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου σε ύψος 25 m. (m/sec)	2,4 m/s
Διαθέσιμη βιομάζα (τόνοι/ έτος)	0
<u>Παραγωγή & Κατανάλωση Ενέργειας</u>	
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας που δεν βασίζονται σε ΑΠΕ (N/O)	0
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ΑΠΕ >= 1 MW (N/O)	0
Χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ^[1]	Φ/Β στέγες
Συνολική τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh)	125,54
<u>Λοιπά Στοιχεία</u>	
Αριθμός δημόσιων κτιρίων (σχολεία, ξενοδοχεία κτλ.)	80
Παρουσία βιομηχανικής/ βιοτεχνικής περιοχής (N/O)	N
Συμμετοχή στην πρωτοβουλία Covenant of Mayors (N/O)	0
Συμμετοχή τα τελευταία 5 χρόνια σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας/ Εξοικονόμηση Ενέργειας (N/O) ^[2]	N

Όνομα «Κοινότητας»	Παραμυθιά (Θεσπρωτίας)
<u>Δημογραφικά Στοιχεία</u>	
Πληθυσμός	7601
Μέση τάση πληθυσμού την τελευταία 5ετία	+0,3%
<u>Γεωγραφικά Στοιχεία</u>	
Υψόμετρο	1658
Απόσταση από τη θάλασσα	~20,5 km
<u>Τοπικοί Φυσικοί Πόροι (σύντομη αναφορά)</u>	
Ποτάμια	0

^[1] π.χ.: ηλιακά-θερμικά, φωτοβολταϊκά πάνελ, mini/micro-αιολικά, λέβητες βιομάζας < 1MW, για οικιακή χρήση ή από μικρές επιχειρήσεις.

^[2] π.χ.: ενημέρωση μεγάλων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων πάνω στα πλεονεκτήματα των ΑΠΕ/ΟΧΕ, εκπαιδευτικά σεμινάρια, εργαστήρια, έργα διάχυσης πληροφορίας κτλ

Λίμνες	0
Δάση/ Ξυλεία	0
Προστατευόμενες περιοχές	1
<u>Ενεργειακά Δεδομένα</u>	
Ετήσια ολική ηλιακή ακτινοβολία (kWh/m ²)	4,53 kWh/m ² /day
Μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου σε ύψος 25 m. (m/sec)	>7 m/s (σε μερικές τοποθεσίες)
Διαθέσιμη βιομάζα (τόνοι/ έτος)	-
<u>Παραγωγή & Κατανάλωση Ενέργειας</u>	
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας που δεν βασίζονται σε ΑΠΕ (N/O)	0
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ΑΠΕ >= 1 MW (N/O)	N (Υπό αδειοδότηση)
Χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ^[1]	Φ/Β, Μ/Υ, Αιολικά
Συνολική τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (GWh)	31,26
<u>Λοιπά Στοιχεία</u>	
Αριθμός δημόσιων κτιρίων (σχολεία, ξενοδοχεία κτλ.)	20
Παρουσία βιομηχανικής/ βιοτεχνικής περιοχής (N/O)	N
Συμμετοχή στην πρωτοβουλία Covenant of Mayors (N/O)	0
Συμμετοχή τα τελευταία 5 χρόνια σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας/ Εξοικονόμηση Ενέργειας (N/O) ^[2]	N

Όνομα «Κοινότητας»	Ιωάννινα
<u>Δημογραφικά Στοιχεία</u>	
Πληθυσμός	75550 (111740)
Μέση τάση πληθυσμού την τελευταία 5ετία	+ 24%
<u>Γεωγραφικά Στοιχεία</u>	
Υψόμετρο	~470 μ
Απόσταση από τη θάλασσα	~54 κμ
<u>Τοπικοί Φυσικοί Πόροι (σύντομη αναφορά)</u>	
Ποτάμια	0
Λίμνες	1
Δάση/ Ξυλεία	
Προστατευόμενες περιοχές	1
<u>Ενεργειακά Δεδομένα</u>	
Ετήσια ολική ηλιακή ακτινοβολία (kWh/m ²)	4,56 kWh/m ² /day
Μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου σε ύψος 25 m. (m/sec)	1,2 m/s
Διαθέσιμη βιομάζα (τόνοι/ έτος)	0

^[1] π.χ.: ηλιακά-θερμικά, φωτοβολταϊκά πάνελ, mini/micro-αιολικά, λέβητες βιομάζας < 1MW, για οικιακή χρήση ή από μικρές επιχειρήσεις.

^[2] π.χ.: ενημέρωση μεγάλων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων πάνω στα πλεονεκτήματα των ΑΠΕ/ΟΧΕ, εκπαιδευτικά σεμινάρια, εργαστήρια, έργα διάχυσης πληροφορίας κτλ

<u>Παραγωγή & Κατανάλωση Ενέργειας</u>	
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας που δεν βασίζονται σε ΑΠΕ (N/O)	○
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ΑΠΕ >= 1 MW (N/O)	○
Χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ^[1]	Φ/Β στέγες
Συνολική τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh)	477,3
<u>Λοιπά Στοιχεία</u>	
Αριθμός δημόσιων κτιρίων (σχολεία, ξενοδοχεία κτλ.)	100
Παρουσία βιομηχανικής/ βιοτεχνικής περιοχής (N/O)	N
Συμμετοχή στην πρωτοβουλία Covenant of Mayors (N/O)	○
Συμμετοχή τα τελευταία 5 χρόνια σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας/ Εξοικονόμηση Ενέργειας (N/O) ^[2]	N

Όνομα «Κοινότητας»	Πρόβλεφα
<u>Δημογραφικά Στοιχεία</u>	
Πληθυσμός	19984 (31700)
Μέση τάση πληθυσμού την τελευταία 5ετία	+29%
<u>Γεωγραφικά Στοιχεία</u>	
Υψόμετρο	0
Απόσταση από τη θάλασσα	0
<u>Τοπικοί Φυσικοί Πόροι (σύντομη αναφορά)</u>	
Ποτάμια	0
Λίμνες	0
Δάση/ Ξυλεία	0
Προστατευόμενες περιοχές	1
<u>Ενεργειακά Δεδομένα</u>	
Ετήσια ολική ηλιακή ακτινοβολία (kWh/m ²)	4,65 kWh/m ² /day
Μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου σε ύψος 25 m. (m/sec)	3,8 m/s
Διαθέσιμη βιομάζα (τόνοι/ έτος)	0
<u>Παραγωγή & Κατανάλωση Ενέργειας</u>	
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας που δεν βασίζονται σε ΑΠΕ (N/O)	○
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ΑΠΕ >= 1 MW (N/O)	○
Χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ^[1]	Φ/Β στέγες

^[1] π.χ.: ηλιακά-θερμικά, φωτοβολταϊκά πάνελ, mini/micro-αιολικά, λέβητες βιομάζας < 1MW, για οικιακή χρήση ή από μικρές επιχειρήσεις.

^[2] π.χ.: ενημέρωση μεγάλων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων πάνω στα πλεονεκτήματα των ΑΠΕ/ΟΧΕ, εκπαιδευτικά σεμινάρια, εργαστήρια, έργα διάχυσης πληροφορίας κτλ

^[1] π.χ.: ηλιακά-θερμικά, φωτοβολταϊκά πάνελ, mini/micro-αιολικά, λέβητες βιομάζας < 1MW, για οικιακή χρήση ή από μικρές επιχειρήσεις.

Συνολική τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh)	96,9
<u>Λοιπά Στοιχεία</u>	
Αριθμός δημόσιων κτιρίων (σχολεία, ξενοδοχεία κτλ.)	70
Παρουσία βιομηχανικής/ βιοτεχνικής περιοχής (N/O)	N
Συμμετοχή στην πρωτοβουλία Covenant of Mayors (N/O)	O
Συμμετοχή τα τελευταία 5 χρόνια σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας/ Εξοικονόμηση Ενέργειας (N/O) ^[2]	N

Όνομα «Κοινότητας»	Άρτα
<u>Δημογραφικά Στοιχεία</u>	
Πληθυσμός	27026 (42980)
Μέση τάση πληθυσμού την τελευταία 5ετία	+30%
<u>Γεωγραφικά Στοιχεία</u>	
Υψόμετρο	20 μ
Απόσταση από τη θάλασσα	12 κμ
<u>Τοπικοί Φυσικοί Πόροι (σύντομη αναφορά)</u>	
Ποτάμια	1
Λίμνες	1
Δάση/ Ξυλεία	0
Προστατευόμενες περιοχές	0
<u>Ενεργειακά Δεδομένα</u>	
Ετήσια ολική ηλιακή ακτινοβολία (kWh/m ²)	4,7 kWh/m ² /day
Μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου σε ύψος 25 m. (m/sec)	1,4 m/s
Διαθέσιμη βιομάζα (τόνοι/ έτος)	0
<u>Παραγωγή & Κατανάλωση Ενέργειας</u>	
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας που δεν βασίζονται σε ΑΠΕ (N/O)	O
Παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής ΑΠΕ >= 1 MW (N/O)	O
Χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ^[1]	Φ/Β στέγες
Συνολική τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh)	207,15
<u>Λοιπά Στοιχεία</u>	
Αριθμός δημόσιων κτιρίων (σχολεία, ξενοδοχεία κτλ.)	60
Παρουσία βιομηχανικής/ βιοτεχνικής περιοχής (N/O)	N
Συμμετοχή στην πρωτοβουλία Covenant of Mayors (N/O)	O
Συμμετοχή τα τελευταία 5 χρόνια σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας/ Εξοικονόμηση Ενέργειας (N/O) ^[2]	N

^[2] π.χ.: ενημέρωση μεγάλων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων πάνω στα πλεονεκτήματα των ΑΠΕ/ΟΧΕ, εκπαιδευτικά σεμινάρια, εργαστήρια, έργα διάχυσης πληροφορίας κτλ

^[1] π.χ.: ηλιακά-θερμικά, φωτοβολταϊκά πάνελ, mini/micro-αίολικά, λέβητες βιομάζας < 1MW, για οικιακή χρήση ή από μικρές επιχειρήσεις.

Παραδοχές:

- Ηλιακά Δεδομένα: NASA Surface Solar Energy data set
- Αιολικά Δεδομένα: Meteostat Meteonorm v.6
- Τα δεδομένα πληθυσμού είναι από την επίσημη απογραφή 2001. Σε παρένθεση αναφέρονται προσωρινά στοιχεία της απογραφής 2011, βάση των οποίων έγινε αναγωγή για τον υπολογισμό της τάσης του πληθυσμού.
- Το 70% της ενέργειας σε επίπεδο Περιφερειακής ενότητας καταναλώνεται στην έδρα της Περιφερειακής ενότητας.

^[2] π.χ.: ενημέρωση μεγάλων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων πάνω στα πλεονεκτήματα των ΑΠΕ/ΟΧΕ, εκπαιδευτικά σεμινάρια, εργαστήρια, έργα διάχυσης πληροφορίας κτλ

Κεφάλαιο 4: Στοιχεία Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Ηπείρου

Η κεντρική επιδίωξη του Επιχειρησιακού Σχεδίου για την Πράσινη Ανάπτυξη στην Περιφέρεια Ηπείρου είναι ο «εμπλουτισμός του αναπτυξιακού μοντέλου της Περιφέρειας με τη δυναμική της αξιοποίησης του περιβαλλοντικού κεφαλαίου στο πλαίσιο της αιφορίας και της οικονομίας της γνώσης».

Περίοδος εφαρμογής: η τετραετία 2012-2015

Προϋπολογισμός: 600 εκ €, με 150 εκ. €/ετησίως

Βασικές προσεγγίσεις υλοποίησης:

1. Σταδιακή στροφή της Περιφέρειας Ηπείρου στην Πράσινη Ανάπτυξη, με ταχύτητα ανάλογη του βαθμού ωριμότητας των φορέων – στόχων, και της φέρουσας ικανότητας αυτών να ενταχθούν με επιτυχία στις προτεινόμενες δράσεις.
2. Εξασφάλιση ότι οι αρχικές δράσεις θα ενταχθούν σε προδιαγεγραμμένα ενοποιημένα περιβάλλοντα υποστήριξης ώστε να διασφαλισθεί η συνέχεια και η βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων.
3. Αξιοποίηση των ήδη διαθέσιμων πόρων.
4. Δυνατότητα διενέργειας διορθωτικών βελτιωτικών κινήσεων που αφορούν τις δράσεις και είναι δυνατόν να προέλθουν από μεταβολές του εξωτερικού ή εσωτερικού περιβάλλοντος.
5. Πιθανή ένταξη πρόσθετων ή συμπληρωματικών δράσεων, εάν στο μέλλον προκύψουν μεταβολές σε λειτουργικές ή άλλες παραμέτρους του πλαισίου εντός του οποίου εφαρμόζεται το σχέδιο.
6. Υλοποίηση πιλοτικών ενεργειών σε συγκεκριμένες δράσεις, με σκοπό αφενός την άντληση συμπερασμάτων για την περαιτέρω εφαρμογή ευρείας κλίμακας αφετέρου τη διάδοση εικόνων και τεχνολογιών που διαφοροποιούνται από τα συνήθη αναπτυξιακά πρότυπα.
7. Παράλληλη προβολή και διάχυση των αποτελεσμάτων των έργων για λόγους ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των πολιτών – χρηστών των υπηρεσιών που θα προκύψουν, αλλά και των στελεχών φορέων και επιχειρήσεων που θα συμμετάσχουν στις φάσεις της πλήρους εφαρμογής.
8. Παράλληλη ανάπτυξη των απαραίτητων δομών και υπηρεσιών υποστήριξης χρηστών και εγκαταστάσεων πράσινης ανάπτυξης
9. Επιδίωξη να τεθεί η διασφάλιση της ποιότητας ως απαίτηση από κάθε δικαιούχο ο οποίος θα πρέπει να ακολουθήσει τα πρότυπα που θα τεθούν στη σχετική προκήρυξη.

Μηχανισμοί στήριξης:

- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013 (ΕΠΠΕΡΑΑ)
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013 (ΕΠΑΝ ΙΙ)
- Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλτατζής» (ΠΑΑ)
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013 (ΕΠΑΛ)
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013 (ΕΠ Θ-ΣΕ-Η)
- Πράσινο Ταμείο (Ν. 3889/2010, ΦΕΚ Α' 182)
- Νέος Αναπτυξιακός Νόμος (Ν. 3908/2011, ΦΕΚ Α' 8)
- Πρόγραμμα Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων για την Πραγματική Οικονομία, ΥΠΕΚΑ Ιούλιος 2010

Κατανομή προϋπολογισμού:

- το 40% του συνολικού προϋπολογισμού να απορροφηθεί στις δράσεις του στόχου 3 «Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στους κύριους κλάδους παραγωγής»
- το 32% του συνολικού προϋπολογισμού να απορροφηθεί στις δράσεις του στόχου 2 «Αειφόρος αξιοποίηση του φυσικού κεφαλαίου»,
- το 28% του συνολικού προϋπολογισμού να απορροφηθεί στις δράσεις του στόχου 1 «Πράσινη οικονομία σε δράση: ενέργεια, επιχειρηματικότητα, κατανάλωση, αστικές παρεμβάσεις»

Επιμερίζεται σε τρεις στόχους:

- Στόχος 1: «Πράσινη οικονομία σε δράση: ενέργεια, επιχειρηματικότητα, κατανάλωση, αστικές παρεμβάσεις».
- Στόχος 2: «Αειφόρος αξιοποίηση του φυσικού κεφαλαίου».
- Στόχος 3: «Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στους κύριους παραγωγικούς τομείς».

4.1 Στόχος 1: «Πράσινη οικονομία σε δράση: ενέργεια, επιχειρηματικότητα, κατανάλωση, αστικές παρεμβάσεις»

4.1.1 Άξονας 1.1: Πράσινη ενέργεια

- Ενίσχυση έργων ΑΠΕ με πρότυπο επιδεικτικό χαρακτήρα επιδιώκοντας ταυτόχρονα παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας και ευαισθητοποίηση – ενημέρωση μεγάλων κοινωνικών ομάδων.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Επιδιώκεται η ευαισθητοποίηση – ενημέρωση μεγάλων κοινωνικών ομάδων και ταυτόχρονα η ενίσχυση της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας. Τελικό ζητούμενο είναι η αλλαγή στάσης απέναντι στις ΑΠΕ, όχι μόνο στο επίπεδο της αποδοχής τους αλλά και σε αυτό της ενεργητικής ενσωμάτωσής τους στο αστικό και φυσικό περιβάλλον.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση επενδύσεων στα παραπάνω έργα ΑΠΕ με αξιοποίηση των ενεργών χρηματοδοτήσεων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της 4ης προγραμματικής περιόδου

- Αποτελεσματική αξιοποίηση τοπικού ενεργειακού δυναμικού.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Επιδιώκεται η ενθάρρυνση της αξιοποίησης τοπικού ενεργειακού δυναμικού όλων των κατηγοριών, από ΜΥΗΕ έως αξιοποίηση βιομάζας γεωργικής ζωικής ή δασοκομικής προέλευσης.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενημέρωση ενδιαφερόμενων επενδυτών για τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις, ενίσχυση επενδύσεων στα έργα αξιοποίησης τοπικού ενεργειακού δυναμικού μέσα από τις ενεργές χρηματοδοτήσεις από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της 4ης προγραμματικής περιόδου.

- Ενθάρρυνση ενεργειακής εξοικονόμησης και αποδοτικότητας.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Επιδιώκεται η ενθάρρυνση επενδύσεων σε όλο το εύρος δομών ή συστημάτων ενεργειακής εξοικονόμησης και αποδοτικότητας, κυρίως σε μεγάλους καταναλωτές ενέργειας ή/και σε δημόσιους φορείς περιφερειακού ή δημοτικού επιπέδου.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Αξιοποίηση ενεργών ενισχύσεων των επενδύσεων στην εξοικονόμηση ενέργειας και αύξηση της αποδοτικότητας στη χρήση ενέργειας. Ενέργειες ενημέρωσης για τα οφέλη της ενεργειακής εξοικονόμησης και αποδοτικότητας και τις διαθέσιμες επιλογές ανά περιοχή της Περιφέρειας.

4.1.2 Άξονας 1.2: Πράσινη επιχειρηματικότητα

- Στροφή στην πράσινη επιχείρηση με την ενθάρρυνση κρίσιμων επενδύσεων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων υφιστάμενων επιχειρήσεων.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Επιδιώκεται η ενίσχυση επενδύσεων από υφιστάμενες επιχειρήσεις που διαβλέπουν ότι η βελτίωση των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων μπορεί να μεταφρασθεί στο προστιθέμενη αξία ή ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Κρίσιμες θεωρούνται οι επενδύσεις που είτε στοχεύουν σε βασικές διαδικασίες της ενδιαφερόμενης επιχείρησης (π.χ. παραγωγής ή διακίνησης προϊόντων, εν αντιθέσει με δευτερεύουσες διαδικασίες όπως η προμήθεια αναλωσίμων ή η συντήρηση) είτε αποσκοπούν σε μεγάλο βαθμό βελτίωσης μιας ή περισσότερων συνιστωσών της περιβαλλοντικής επίδοσης.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση επενδύσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια και χώρους. Ενίσχυση επενδύσεων σε εταιρικά οχήματα (πλην επιβατικών), εφόσον προάγεται σοβαρή μείωση των εκπομπών. Ενίσχυση επικύρωσης συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης ή πιστοποίησης διαχειριστικών συστημάτων. Ενίσχυση επενδύσεων σε λογισμικό και ψηφιακά συστήματα που μειώνουν αισθητά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της επιχείρησης. Ενίσχυση άλλων επενδύσεων (άυλων, π.χ. σε τεχνογνωσία ή αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών· οργανωτικών πχ. Αναδιάρθρωση διαδικασιών) που αποδεικνύεται ότι προάγουν τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της επιχείρησης σε συνδυασμό με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

- Ενθάρρυνση νέας επιχειρηματικότητας σε κλάδους της πράσινης οικονομίας.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Επιδιώκεται η ενίσχυση νέων επενδύσεων σε τομείς που σχετίζονται άμεσα με την πράσινη οικονομία, από νέες επιχειρήσεις που θα συσταθούν για το σκοπό αυτό.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση νέων επιχειρήσεων καινοτόμων επενδύσεων σε όλο το φάσμα των περιβαλλοντικών τεχνολογιών (από την ανακύκλωση και την εξοικονόμηση νερού ή πρώτων υλών έως τις νέες τεχνολογίες υπηρεσιών μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος). Επιδότηση του μέρους των επενδύσεων που πραγματοποιούνται από νέες εταιρείες σε υλικές ή άυλες υποδομές περιβαλλοντικής βελτίωσης. Ενέργειες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης και κατάρτισης υποψήφιων επιχειρηματικών στον τομέα της πράσινης οικονομίας.

4.1.3 Άξονας 1.3: Πράσινη κατανάλωση

- Προώθηση πράσινων προμηθειών στις Υπηρεσίες της Αυτοδιοίκησης.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Εφαρμογή των κανόνων και σχεδίων δράσης εθνικού επιπέδου για τις πράσινες προμήθειες στις Υπηρεσίες και των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενημερωτικές ενέργειες για τις πράσινες προμήθειες, το σχετικό πλαίσιο υποχρεώσεων και τα οφέλη για την οικονομία και το περιβάλλον Εφαρμογή των βασικών συστάσεων από τα σχέδια εθνικού επιπέδου, όπως οι διαδικτυακοί κόμβοι αγοράς πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών, οι κατάλογοι και οι προδιαγραφές των διαθέσιμων πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και η εκπόνηση σχετικών απαιτήσεων για τις διαγωνιστικές διαδικασίες προμηθειών των παραπάνω Υπηρεσιών.

- Ενθάρρυνση στις επιλογές πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών στις επιχειρήσεις της Περιφέρειας.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Προώθηση της στροφής των επιχειρήσεων της Περιφέρειας σε προμήθειες πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενημερωτικές ενέργειες για τις πράσινες προμήθειες, τη μετατροπή τους σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και τα οφέλη για την οικονομία και το περιβάλλον. Ενέργειες συνέργειας μεταξύ επιχειρήσεων που προμηθεύονται πράσινα προϊόντα και υπηρεσίες, ώστε να δημιουργηθεί αυτοσυντηρούμενη ζήτηση και εκλογικευμένα κόστη. Ενέργειες συνέργειας μεταξύ προμηθευτών διαφορετικών πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών, ώστε να προωθείται με ολοκληρωμένο τρόπο η εξυπηρέτηση των αναγκών των επιχειρήσεων-πελατών και να διευρύνεται το φάσμα υποκατάστασης συμβατικών από πράσινες προμήθειες.

- Δημιουργία διαδικτυακού κόμβου αγοράς B2B (business-to-business) για την προβολή και εταιρική αγορά πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Διευκόλυνση και εκσυγχρονισμός της αγοράς πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Συγκρότηση και λειτουργία τουλάχιστον ενός διαδικτυακού κόμβου B2B για την υποστήριξη προμηθευτών και πελατών που ενδιαφέρονται για τις πράσινες προμήθειες.

4.1.4 Άξονας 1.4: Πράσινες γειτονιές

- Αναπλάσεις πρασίνου.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Υποστήριξη Δημοτικών προσπαθειών που αφορούν σε αναπλάσεις χώρων πρασίνου, οι οποίοι έχουν θεσμοθετηθεί αλλά δεν έχουν υλοποιηθεί.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση των απαραίτητων υπηρεσιών και εργασιών που χρειάζονται για την υλοποίηση του αντικειμένου.

- Προώθηση δράσεων συλλογικής αποτελεσματικότητας στην αξιοποίηση της ενέργειας, όπως η συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας – θερμότητας υψηλής απόδοσης σε κτίρια γραφείων, τα πράσινα σχολεία που καλύπτουν τις ενεργειακές τους ανάγκες με ΑΠΕ και διαχειρίζονται αποτελεσματικά τα απορρίμματα ενσωματώνοντας με έμπρακτο τρόπο την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση στη διαπαιδαγώγηση των αυριανών πολιτών, οι πράσινες στάσεις ΜΜΜ κ.ά.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Η πράσινη γειτονιά στην πράξη: εντοπισμός και προώθηση ευκαιριών για συλλογική – συμπληρωματική αξιοποίηση ενέργειας και φυσικών πόρων στο επίπεδο γειτονιάς ή πολεοδομικής ενότητας, με έμφαση σε σημεία των πόλεων που υφίσταται μίξη χρήσεων γης.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενημέρωση – κινητοποίηση και πρόσκληση υποβολής ιδεών για πράσινες γειτονιές. Προώθηση, ή/και προβολή εγκαταστάσεων συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας – θερμότητας υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ), κατά προτεραιότητα σε κτίρια γραφείων, εμπορικά κέντρα και άλλες μεγάλες κτιριακές εγκαταστάσεις με εντατικές ανάγκες θέρμανσης/ψύξης. Κατά προτεραιότητα επιλέγονται εγκαταστάσεις με καύσιμο το φυσικό αέριο. Η συγκεκριμένη ενέργεια περιλαμβάνει και ενίσχυση των πρωτοβουλιών αντικατάστασης υφιστάμενου εξοπλισμού με ΣΗΘΥΑ. Προώθηση ευκαιριών τηλεθέρμανσης και ενίσχυση επιλέξιμων μερών της επένδυσης. Ενίσχυση των προσπαθειών για πράσινα σχολεία, με κάλυψη των ενεργειακών τους αναγκών από ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ και διαχείριση των απορριμμάτων τους με πρότυπο τρόπο (ανακύκλωση υλικών, κομποστοποίηση οργανικών και χρήση του κομπόστ στο σχολικό κήπο). Η συγκεκριμένη ενέργεια περιλαμβάνει την ενίσχυση οποιασδήποτε από τις επιμέρους ανάγκες. Δίνεται έμφαση στον επιδεικτικό ή/και πρότυπο χαρακτήρα των παρεμβάσεων, ώστε να ενσωματώνεται με έμπρακτο τρόπο η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση στη διαπαιδαγώγηση των μαθητών. Ενίσχυση εγκατάστασης και προβολής πράσινων στάσεων στα αστικά μέσα δημόσιας μεταφοράς, οι οποίες καλύπτουν τις ενεργειακές τους ανάγκες από ΑΠΕ και ενδεχομένως παρέχουν ηλεκτρισμό στο δημοτικό δίκτυο φωτισμού.

- Ενίσχυση πράσινες πολεοδομίας σε νέες αναπτύξεις

Προτεινόμενο αντικείμενο
Προσπάθεια εντονότερης στροφής των κατασκευαστών κτιρίων και της ευρύτερης αγοράς νέων κτιριακών αναπτύξεων σε επιλογές πράσινης πολεοδομίας και κτιριοδομίας.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Προβολή των περιβαλλοντικών και τεχνικό-οικονομικών πλεονεκτημάτων της πράσινης δόμησης σε ευρείες ομάδες κοινού. Ενίσχυση του επιλέξιμου μέρους των δαπανών που επενδύονται σε υποδομές εξοικονόμησης ενέργειας και νερού στις νέες κτιριακές αναπτύξεις. Ενημέρωση – κατάρτιση για το δημιουργικό συνδυασμό κάλυψης των νέων απαιτήσεων (ΚΕΝΑΚ) με μοντέρνες αρχιτεκτονικές επιλογές.

4.2 Στόχος 2: «Αειφόρος αξιοποίηση του φυσικού κεφαλαίου»

4.2.1 Άξονας 2.1: Αναγνώριση, χαρτογράφηση και αποτίμηση υπηρεσιών οικοσυστήματος

- Αναγνώριση και χαρτογράφηση της συνεισφοράς των οικοσυστημάτων στην ικανοποίηση των βασικών αναγκών του πληθυσμού της Περιφέρειας.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Οι υπηρεσίες οικοσυστήματος συμβάλλουν στην ικανοποίηση των βασικών αναγκών του πληθυσμού της Περιφέρειας με πολλαπλούς και σε μεγάλο μέρος μη-αναγνωρίσιμους τρόπους. Αποσκοπείται η αναγνώριση και περιγραφή των τρόπων αυτών, καθώς και η γεωγραφική τους τοποθέτηση στις ζώνες και περιοχές της Ηπείρου.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση ερευνών, μελετών και υπηρεσιών που εντάσσονται στο αντικείμενο της δράσης. Προβολή των αποτελεσμάτων, με στόχο την ενημέρωση κρίσιμων ομάδων (λήπτες αποφάσεων, αιρετοί εκπρόσωποι τοπικών και ευρύτερων κοινοτήτων) και ευρύτερα του κοινού για τη σημασία και τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των κύριων υπηρεσιών οικοσυστήματος στην Περιφέρεια.

- Εκτίμηση των βασικών οικονομικών μεγεθών που σχετίζονται με την αξία των υπηρεσιών οικοσυστήματος, του κόστους υποβάθμισης και του οφέλους βελτίωσής τους.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Επιχειρείται η εκτίμηση των οικονομικών μεγεθών που σχετίζονται με την αξία της τρέχουσας κατάστασης των κύριων υπηρεσιών οικοσυστήματος, του κόστους από ενδεχόμενη υποβάθμισή τους και το όφελος από ενδεχόμενη βελτίωσή τους.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση ερευνών, μελετών και υπηρεσιών που εντάσσονται στο αντικείμενο της δράσης. Προβολή των αποτελεσμάτων, με στόχο την ενημέρωση κρίσιμων ομάδων (λήπτες αποφάσεων, αιρετοί εκπρόσωποι τοπικών και ευρύτερων κοινοτήτων) και ευρύτερα του κοινού για την οικονομική αποτίμηση των κύριων υπηρεσιών οικοσυστήματος στην Περιφέρεια.

- **Άξονας 2.2: Τόνωση οικοσυστημάτων και προστασία βιοποικιλότητας**
- Ενθάρρυνση δράσεων που ενισχύουν τις βασικές λειτουργίες αντιπροσωπευτικών ή υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων (καθαρισμοί υγροτόπων, αναδασώσεις ή νέες δασώσεις, ενίσχυση καταφυγίων άγριας ζωής κ.ά.).

Προτεινόμενο αντικείμενο
Επιχειρείται η τόνωση οικοσυστημάτων των οποίων έχουν διαταραχθεί οι βασικές λειτουργίες ή/και τα οποία ανήκουν στα χαρακτηριστικά οικοσυστήματα της Περιφέρειας.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Καθαρισμοί υγροτόπων ή/και αποκατάσταση ροών που διαταράχθηκαν. Αναδασώσεις ή νέες δασώσεις, εκτατικού χαρακτήρα ή σε μικρές αλλά κρίσιμες εκτάσεις. Ενίσχυση προστασίας και προβολής καταφυγίων άγριας ζωής. Προβολή των παραπάνω ενεργειών σε όσο το δυνατόν ευρύτερες ομάδες πληθυσμού, με προτεραιότητα στα γυμνάσια και λύκεια.

- Υποβοήθηση εφαρμογής σχεδίων και μέτρων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Η εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης στις προστατευόμενες περιοχές εγείρει πληθώρα αναγκών, μέρος των οποίων επιχειρείται να καλυφθεί από τη δράση αυτή.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση δαπανών φύλαξης και επιτήρησης προστατευόμενων περιοχών. Ενίσχυση δαπανών προβολής των προστατευόμενων περιοχών, με έμφαση στα ιδιαίτερα τους στοιχεία (μοναδικότητα, υψηλή οικολογική και αισθητική σημασία κ.ά).

- Ενίσχυση προγραμμάτων συνεργασίας μεταξύ Υπηρεσιών Αυτοδιοίκησης και Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Προσπάθεια ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ Περιφερειακών και Δημοτικών Υπηρεσιών και Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, με την αναγνώριση κοινών επιδιώξεων και δυνατότητας συμπληρωματικών δράσεων, αλλά και με την άρση εμποδίων.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Διεξαγωγή κοινών εκδηλώσεων (συνέδρια, ημερίδες, στρογγυλά τραπέζια κ.ά.) για την τόνωση του ρυθμού και του εύρους ανταλλαγής απόψεων μεταξύ Υπηρεσιών Αυτοδιοίκησης, Φορέων Διαχείρισης και κεντρικών Υπηρεσιών με βαρύνοντα λόγο στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών. Καταγραφές επικάλυψης αρμοδιοτήτων και δυνατότητας συμπληρωματικής δράσης. Ενίσχυση δαπανών που αφορούν σε συνεργατικές δράσεις Φορέων Διαχείρισης και Υπηρεσιών Αυτοδιοίκησης.

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για την αλλαγή πρακτικών που υποβαθμίζουν τη βιοποικιλότητα (μείωση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων, αποτροπή ρύπανσης φυσικών εκτάσεων με απορρίμματα, προτίμηση στα είδη της περιοχής κατά τις εργασίες πρασίνου κ.ά.).

Προτεινόμενο αντικείμενο
Προβολή σε ευρύτερες ομάδες πληθυσμού της σημασίας που έχει η βιοποικιλότητα, των συνεπειών από την υποβάθμισή της και της ανάγκης περιορισμού τέτοιων πρακτικών.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενέργειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για μείωση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων, αποτροπή ρύπανσης φυσικών εκτάσεων με απορρίμματα, προτίμηση στα είδη της περιοχής κατά τις εργασίες πρασίνου.

4.2.3 Άξονας 2.3: Έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων φυσικών προϊόντων και υπηρεσιών

- Ενίσχυση ερευνητικών προγραμμάτων που στοχεύουν στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων από φυσικές ύλες σε τομείς-κλειδιά, όπως η φαρμακολογία, η κοσμητική και η αγροτική παραγωγή.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Τα προϊόντα από τη φύση αποτελούν έμπνευση για ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα ερευνών και καινοτόμων ανακαλύψεων, από την αναζήτηση νέων φαρμακευτικών ουσιών μέχρι τη βιο-μηχανική και τη μίμηση της αντοχής του μεταξιού. Σε αυτό το διαρκώς διευρυνόμενο πεδίο συναντώνται η πράσινη ανάπτυξη με την οικονομία της γνώσης και της καινοτομίας.

Βασικές κατηγορίες ενεργειών
<p>Ενίσχυση όλων των ερευνών που εξετάζουν ή αξιοποιούν φυσικά προϊόντα της Ηπείρου.</p> <p>Ενέργειες πρόκλησης διαδικασιών αριστείας (θέσπιση βραβείων, ανάδειξη υποδειγματικών αποτελεσμάτων κ.ά.).</p> <p>Διοργανώσεις εκδηλώσεων σύζευξης του ακαδημαϊκού και του εφαρμοσμένου σκέλους της έρευνας (κοινά συνέδρια πανεπιστημίων και εταιρειών, συνεισφορά σε ανάλογες χορηγίες ή συνεργατικά ερευνητικά προγράμματα κ.ά.).</p> <p>Ενθάρρυνση συνεργασιών τοπικών ερευνητικών ομάδων με διεθνή ερευνητικά ιδρύματα.</p> <p>Ενίσχυση της προβολής σε τοπικό αλλά κυρίως σε διεθνές επίπεδο αποτελεσμάτων ή/και προϊόντων που συνδυάζουν την καινοτομία, τη φυσική προέλευση και την ανάδειξη του τοπικού ερευνητικού δυναμικού.</p>

- Ενίσχυση ερευνητικών προγραμμάτων για την καινοτόμο αξιοποίηση ή τόνωση υπηρεσιών οικοσυστήματος, σε ζητήματα όπως η επεξεργασία αποβλήτων, ο εμπλουτισμός του εδάφους, η παραγωγή ενέργειας από βιοαέρια κ.ά.

Προτεινόμενο αντικείμενο
<p>Η έρευνα στις περιβαλλοντικές τεχνολογίες και στην εφαρμοσμένη οικολογία παράγει όλο και συχνότερα αποτελέσματα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για διαδεδομένες διαδικασίες όπως η επεξεργασία υγρών και στερεών αποβλήτων, ο εμπλουτισμός του εδάφους, η παραγωγή ενέργειας από βιοαέρια κ.ά. Η τόνωση της έρευνας αυτής στην Περιφέρεια έχει τη δυνατότητα να αποφέρει πολλαπλασιαστικά οφέλη, τόσο με την προσαρμογή γνωστών αποτελεσμάτων στις ιδιαίτερες συνθήκες της Ηπείρου όσο και με την παραγωγή νέων ιδεών, προϊόντων ή υπηρεσιών.</p>

Βασικές κατηγορίες ενεργειών
<p>Ενίσχυση όλων των ερευνών που στοχεύουν στην καινοτόμο αξιοποίηση ή τόνωση υπηρεσιών οικοσυστήματος της Ηπείρου. Κατ' αναλογία με την προηγούμενη δράση, προτείνονται ενέργειες πρόκλησης διαδικασιών αριστείας (θέσπιση βραβείων, ανάδειξη υποδειγματικών αποτελεσμάτων κ.ά.), διοργανώσεις εκδηλώσεων σύζευξης του ακαδημαϊκού και του εφαρμοσμένου σκέλους της έρευνας, ενθάρρυνση συνεργασιών τοπικών ερευνητικών ομάδων με διεθνή ερευνητικά ιδρύματα, καθώς και ενίσχυση της προβολής σε τοπικό αλλά κυρίως σε διεθνές επίπεδο αποτελεσμάτων ή/και προϊόντων που αξιοποιούν υπηρεσίες οικοσυστήματος ή συντελούν στην τόνωσή τους.</p>

4.2.4 Άξονας 2.4: Αποδοτική αξιοποίηση φυσικών πόρων

- Ενίσχυση των υπηρεσιών και φορέων με ρυθμιστικό ρόλο στην εφαρμογή θεσμών και μηχανισμών που συσχετίζονται με την αποδοτική αξιοποίηση φυσικών πόρων.

Προτεινόμενο αντικείμενο
<p>Η αποδοτική αξιοποίηση φυσικών πόρων προϋποθέτει την αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών και φορέων με ρυθμιστικό ρόλο στην εφαρμογή θεσμών και μηχανισμών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος. Δασαρχεία, Διευθύνσεις Περιβάλλοντος ή Αγροτικής Ανάπτυξης και άλλες Υπηρεσίες με σημαίνοντα ρόλο στην ισόρροπη αξιοποίηση των πόρων στην ύπαιθρο της Ηπείρου, επιχειρείται να ενισχυθούν ώστε να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους.</p>

Βασικές κατηγορίες ενεργειών
<p>Ενίσχυση επενδύσεων των παραπάνω Υπηρεσιών και Φορέων σε ψηφιακά συστήματα οργάνωσης (υπολογιστές, λογισμικό, δικτύωση) που αποσκοπούν στην παροχή καλύτερων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις</p> <p>Διοργάνωση εκπαιδευτικών ενεργειών με στόχο την κατάρτιση στελεχών των παραπάνω Υπηρεσιών και Φορέων αφενός σε αντικείμενα ευθύνης τους και</p>

αφετέρου σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης.
Παραγωγή συγκροτημένων προτάσεων, μέσα από διυπηρεσιακή συνεργασία, για τη θέσπιση βελτιώσεων στο κανονιστικό πλαίσιο που σε κάποιες περιπτώσεις είτε παρεμποδίζει είτε υπερ-επιτρέπει την αξιοποίηση φυσικών πόρων.

- Ενθάρρυνση έργων αποδοτικής αξιοποίησης νερού.

Προτεινόμενο αντικείμενο

Η ορθολογική χρήση νερού και η αποδοτική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων αποτελεί βασική προϋπόθεση πράσινης ανάπτυξης. Με τη συγκεκριμένη δράση επιχειρείται η ενίσχυση όλων των ενεργειών που θα έχουν ως άμεσο αποτέλεσμα την αποδοτικότερη αξιοποίηση υφιστάμενων υδατικών πόρων ή τη συγκρότηση νέων που συμμορφώνονται με εγκεκριμένα σχέδια διαχείρισης.

Βασικές κατηγορίες ενεργειών

Ενίσχυση επενδύσεων σε όλο το φάσμα έργων και δραστηριοτήτων αποδοτικότερης αξιοποίησης των υδατικών πόρων.
Έργα για μείωση απωλειών πόσιμου νερού λόγω διαρροών στα δίκτυα ύδρευσης και εξασφάλιση επάρκειας ύδατος.
Εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης υδάτων.
Προώθηση επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων εκροών ΕΕΛ, υπό προϋποθέσεις ασφάλειας και ποιότητας.
Ενίσχυση επενδύσεων για συνδυασμένη αξιοποίηση γεωργικών ταμιευτήρων προς άρδευση και ηλεκτροπαραγωγή.
Διοργάνωση ενημερωτικών ενεργειών για τη διάδοση των μεθόδων αποδοτικότερης αξιοποίησης των υδατικών πόρων.

- Προστασία και αιφορική διαχείριση δασών.

Προτεινόμενο αντικείμενο

Τα δάση αποτελούν κατεξοχήν παράδειγμα περιβαλλοντικού κεφαλαίου που χρειάζεται προστασία και ταυτόχρονα αιφορική αξιοποίηση. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης η έμφαση δίδεται στα έργα προστασίας, εμπλουτισμού και επαφής πολιτών-δάσους, ενώ η σχετική με τη δασοκομία δράση του στόχου 3 αποσκοπεί κυρίως στην τόνωση και προβολή της αιφορικής διαχείρισης.

Βασικές κατηγορίες ενεργειών

Έργα προστασίας δασών (πυρανήχνευση, πυροπροστασία, εκπόνηση σχεδίων αντιμετώπισης πυρκαγιών κ.ά.).
Προώθηση και ενίσχυση επιλέξιμων δαπανών για δασική χαρτογράφηση στο πλαίσιο της νέας σχετικής νομοθεσίας.
Αναδασώσεις καμένων εκτάσεων και δασώσεις υποβαθμισμένων δασικών γαιών.
Προώθηση και ενίσχυση επιλέξιμων δαπανών για έργα δασικής αναψυχής, με στόχο την τόνωση της επαφής πολιτών-δάσους, ιδίως εντός Εθνικού Πάρκου.

- Πρόληψη και αντιμετώπιση περιβαλλοντικών κινδύνων.

Προτεινόμενο αντικείμενο

Η αντιμετώπιση του περιβάλλοντος ως αναπτυξιακό απόθεμα προϋποθέτει τη λήψη μέτρων και την εκπόνηση σχεδιασμού για τη διατήρηση και προστασία του τόσο σε προληπτικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο έγκαιρης αντιμετώπισης περιβαλλοντικών κινδύνων και αποκατάστασης φυσικών καταστροφών. Δεδομένου ότι σημαντικό μέρος της πυροπροστασίας έχει ενταχθεί στην προηγούμενη δράση, η παρούσα δράση εστιάζεται κυρίως στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων πλημμύρας, καθώς και στην έγκαιρη αναγνώριση επερχόμενων περιβαλλοντικών κινδύνων όπως η ερημοποίηση εδαφών, η αλάτωση και η νιτρορρύπανση.

Βασικές κατηγορίες ενεργειών

Αντιπλημμυρικά έργα.
Στρατηγικός σχεδιασμός για την αντιμετώπιση πλημμύρων, στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ.

Έρευνα και δειγματοληπτικές αναλύσεις για ενδείξεις αλάτωσης παραγωγικών εδαφών.
Χαρτογράφηση νιτρορρύπανσης.

4.3 Στόχος 3: «Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στους κύριους παραγωγικούς τομείς»

4.3.1 Άξονας 3.1: Αειφόρος γεωργία

- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αγροτικής αναγέννησης με έμφαση στις διαστάσεις της περιβαλλοντικής προστασίας, της αξιοποίησης των τοπικών φυσικών πόρων και στην υψηλή προστιθέμενη αξία των προϊόντων.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Οι ανακατατάξεις που προκαλεί η οικονομική κρίση, διαφαίνεται να οδηγούν μεταξύ άλλων και σε βαθμιαία ενίσχυση του αγροτικού τομέα. Υπό τις κατάλληλες συνθήκες, περιοχές που σήμερα παρουσιάζουν περιορισμένη παραγωγή μπορούν να «αναγεννηθούν», αξιοποιώντας φυσικά αποθέματα και εστιάζοντας σε προϊόντα ποιότητας και αυξημένης αξίας.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Εντοπισμός περιοχών κατάλληλων για παρεμβάσεις αγροτικής αναγέννησης. Σχεδιασμός παρεμβάσεων με ισόρροπη βαρύτητα στην περιβαλλοντική διάσταση, στην ποιότητα ζωής εντός των αγροτικών κοινωνιών, στις υποδομές και στον προσανατολισμό των καλλιεργειών. Εφαρμογή παρεμβάσεων με έμφαση στον ολοκληρωμένο χαρακτήρα τους

- Ενθάρρυνση βιοκαλλιέργειας, με την ενίσχυση πιστοποιήσεων, δράσεων προβολής και υποστηρικτικών αναγκών.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Οι βιολογικές καλλιέργειες αποτελούν ήδη επιλογή πολλών παραγωγών και ευθυγραμμίζονται πλήρως με τις αρχές της πράσινης ανάπτυξης του αγροτικού χώρου. Η υποστήριξη των παραγωγών και η προβολή των προϊόντων τους χρειάζονται παρεμβάσεις βελτίωσης.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση πιστοποιήσεων. Ενέργειες προβολής τοπικών προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας ή ολοκληρωμένης διαχείρισης. Υποστηρικτικές ενέργειες: ενημέρωση, εκπαίδευση-κατάρτιση, μελέτες για τον εντοπισμό των κατάλληλων προς καλλιέργεια ποικιλιών και τύπων.

- Εμπλουτισμός των καλλιεργειών με νέα είδη που παρουσιάζουν ευοίωνες προοπτικές και με νέες ποικιλίες των ήδη καλλιεργούμενων ειδών.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών αποτελεί βασικό εργαλείο στροφής σε προϊόντα ποιότητας και υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ο εντοπισμός υπαρχόντων ή διαφαινόμενων ευκαιριών στην αγορά για προϊόντα με έντονη ζήτηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη στροφή αυτή.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Έρευνες, μελέτες και συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποστήριξη μετάβασης σε προϊόντα υψηλής ζήτησης ή ευοίωνης προοπτικής. Διερεύνηση καταλληλότητας νέων διατροφικών ειδών (π.χ. ρόδι, μύρτιλο, στέβια κ.ά.). Διερεύνηση καταλληλότητας εναλλακτικών καλλιεργειών (αρωματικά ή φαρμακευτικά φυτά κ.ά.).

Ολοκληρωμένη ενημέρωση παραγωγών.

- Ενίσχυση νέων βιοκαλλιεργητών.

Προτεινόμενο αντικείμενο

Παρότι οι βιολογικές καλλιέργειες είναι ελκυστικές με επιχειρηματικά κριτήρια όταν αναπτυχθούν πλήρως, η φάση έναρξης παρουσιάζει δυσχέρειες που αποτρέπουν ορισμένους παραγωγούς από τη στροφή στη βιοκαλλιέργεια. Με την κατάλληλη υποστήριξη, οι δυσχέρειες αυτές μπορούν να εξομαλυνθούν σημαντικά.

Βασικές κατηγορίες ενεργειών

Οργάνωση αναλυτικού ενημερωτικού υλικού για τη μετάβαση από συμβατικές σε βιολογικές καλλιέργειες, κυρίως σε είδη αυξημένης αξίας και ζήτησης, όπως τα κηπευτικά.

Εντοπισμός των σταδίων της μετάβασης που θεωρούνται δυσχερέστερα και διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων για την εξομάλυνση των δυσχερειών.

Ενίσχυση επιλέξιμων δαπανών για υποστηρικτικές εργασίες έναρξης βιοκαλλιέργειας.

4.3.2 Άξονας 3.2: Πράσινη διάσταση στη ζωική παραγωγή

- Πράσινη κτηνοτροφία, με ενίσχυση πιστοποιήσεων, δράσεων προβολής και υποστηρικτικών αναγκών (παραγωγή ή προμήθεια ζωοτροφών βιολογικής καλλιέργειας κ.ά.).

Προτεινόμενο αντικείμενο

Η βιολογική κτηνοτροφία κερδίζει έδαφος τα τελευταία χρόνια και ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της πράσινης ανάπτυξης, υπό την προϋπόθεση ορθής διαχείρισης της βόσκησης. Επιχειρείται με την παρούσα δράση η υποστήριξη των παραγωγών, η προβολή των προϊόντων τους και η ενθάρρυνση νέων παραγωγών.

Βασικές κατηγορίες ενεργειών

Ενίσχυση πιστοποιήσεων.

Δημιουργία σταθερών ή κινητών κέντρων υποστήριξης βιολογικής κτηνοτροφίας, που θα παρέχουν σε τακτική βάση πληροφορίες για τεχνικά θέματα και λεπτομέρειες της παραγωγής, περιλαμβανόμενης της βιολογικής καλλιέργειας ζωοτροφών.

Ενέργειες προβολής τοπικών προϊόντων βιολογικής κτηνοτροφίας.

Υποστηρικτικές ενέργειες: ενημέρωση, εκπαίδευση-κατάρτιση, μελέτες- έρευνες για τον εντοπισμό των κατάλληλων προς εκτροφή ποικιλιών και τύπων.

Διερεύνηση εναλλακτικών εκτροφών (αγριόχοιροι κ.ά.).

- Πράσινη πτηνοτροφία, με ενίσχυση όλων των απαραίτητων δράσεων για τη μετάβαση υφιστάμενων συμβατικών μονάδων σε βιολογικές.

Προτεινόμενο αντικείμενο

Τα προϊόντα βιολογικής πτηνοτροφίας αυξάνουν βαθμιαία το μερίδιό τους στην προτίμηση των καταναλωτών. Δεδομένης της βαρύτητας που ο συγκεκριμένος τομέας έχει στην Περιφέρεια Ηπείρου, η παρούσα δράση αποσκοπεί στην ενεργή στήριξη των παραγωγών, την προβολή των προϊόντων τους και την ενθάρρυνση μετατροπής υφιστάμενων συμβατικών μονάδων σε βιολογικές.

Βασικές κατηγορίες ενεργειών

Ενίσχυση πιστοποιήσεων.

Στήριξη επιλέξιμων δαπανών κατά τη μετάβαση υφιστάμενων συμβατικών μονάδων σε βιολογικές.

Δημιουργία σταθερών ή κινητών κέντρων υποστήριξης βιολογικής πτηνοτροφίας, που θα παρέχουν σε τακτική βάση πληροφορίες για τεχνικά θέματα και

λεπτομέρειες της παραγωγής, περιλαμβανόμενης της βιολογικής καλλιέργειας των απαραίτητων τροφών.
 Ενέργειες προβολής τοπικών προϊόντων βιολογικής πτηνοτροφίας.
 Υποστηρικτικές ενέργειες: ενημέρωση, εκπαίδευση-κατάρτιση, μελέτες- έρευνες για τον εντοπισμό των κατάλληλων προς εκτροφή ποικιλιών και τύπων.
 Διερεύνηση εναλλακτικών εκτροφών (γαλοπούλα, θηράματα, στρουθοκάμηλος κ.ά.).

- Πράσινη αλιεία, με ενίσχυση των δράσεων εφαρμογής των νέων κανονισμών, προστασίας των φυσικών ιχθυοτόπων και εισαγωγής πράσινων επιλογών στην ιχθυοκαλλιέργεια.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Οι τοπικές αλιευτικές κοινότητες χρειάζονται στήριξη και ενίσχυση για την ανταπόκριση στις σύγχρονες απαιτήσεις της αλιείας ανοικτής θάλασσας και της ιχθυοκαλλιέργειας.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Ενίσχυση αναβάθμισης ή αντικατάστασης σκαφών. Αναβάθμιση αλιευτικών καταφυγίων και ιχθυοσκαλών. Προώθηση περιβαλλοντικά ορών πρακτικών στις υδατοκαλλιέργειες και μετατροπή τους σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Υποστηρικτικές ενέργειες: ενημέρωση, εκπαίδευση-κατάρτιση, μελέτες- έρευνες για την καταλληλότητα νέων ειδών στις υδατοκαλλιέργειες. Επαύξηση περιβαλλοντικών επιδόσεων και αναβάθμιση εξοπλισμού σε επιχειρήσεις μεταποίησης προϊόντων αλιείας.

4.3.3 Άξονας 3.3: Η ορθή δασική διαχείριση ως συγκριτικό αναπτυξιακό πλεονέκτημα

- Ανάδειξη της αειφορικής διαχείρισης δασών (η οποία ήδη εφαρμόζεται σε μεγάλο βαθμό, μέσω των δασαρχείων, αλλά με μη-πιστοποιημένο τρόπο) ως συγκριτικό πλεονέκτημα, με ενίσχυση δράσεων πιστοποίησης των προϊόντων από διεθνώς αναγνωρίσιμους φορείς.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Η διαχείριση των ελληνικών δασών, όπως ασκείται από τα αρμόδια δασαρχεία και τους δασικούς συνεταιρισμούς, έχει ήδη ενσωματωμένα τα βασικά στοιχεία αειφορικότητας. Η παρούσα δράση αποσκοπεί στην ανάδειξη των στοιχείων αυτών, κυρίως μέσω πιστοποίησης από διεθνώς αναγνωρίσιμους φορείς. Η πιστοποίηση αφορά τόσο την άμεση διαχείριση των δασών όσο και την αλυσίδα προϊόντων ξύλου. Παράλληλα με αυτά, επιχειρείται η τόνωση των δημόσιων δασών και η πρόληψη υποβάθμισής τους.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
Επαφές με τους διεθνείς οργανισμούς πιστοποίησης (SFC και PEFC) με στόχο την άμεση εμπλοκή τοπικών στελεχών της δασοκομικής κοινότητας στις διαδικασίες πιστοποίησης. Ενέργειες αύξησης της οικονομικής αξίας των δασών. Ενέργειες επαύξησης της αξίας των δασοκομικών προϊόντων. Ενέργειες αποκατάστασης του δασοκομικού δυναμικού και βελτίωσης των συνθηκών πρόληψης για την αντιπυρική προστασία.

- Ενημέρωση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού των κλάδων προϊόντων ξύλου για τις νέες τάσεις και απαιτήσεις που σχετίζονται με τα αγαθά από δάση ορθής διαχείρισης.

Προτεινόμενο αντικείμενο
Συμπληρωματικά με την προηγούμενη δράση, επιχειρείται η διάδοση γνώσεων σχετικά με το αναπτυξιακό δυναμικό που παρουσιάζουν τα δάση ορθής

διαχείρισης που πιστοποιείται από διεθνώς αναγνωρισίμους φορείς.
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
<p>Ενημέρωση – κατάρτιση των βασικών συντελεστών της τοπικής δασοκομίας (ήτοι δασαρχών, υλοτόμων και επιχειρήσεων επεξεργασίας και διακίνησης των προϊόντων του δάσους) για τις αρχές, μεθόδους, απαιτήσεις και οφέλη της πιστοποίησης στη διαχείριση δασών και προϊόντων ξύλου, κυρίως ως προς την αύξηση της αξίας των δασικών προϊόντων και τη διαρκώς αυξανόμενη ζήτησή τους.</p> <p>Προετοιμασία και διανομή ενημερωτικού υλικού σε δασαρχεία και δασικούς συνεταιρισμούς.</p> <p>Ενίσχυση πρωτοβουλιών δημιουργίας επιχειρήσεων που θα παρέχουν υπηρεσίες πιστοποίησης ή/και επαύξησης της αξίας των δασών και των δασοκομικών προϊόντων.</p>

4.3.4 Άξονας 3.4: Πράσινος τουρισμός

- Ανάπτυξη οικοτουριστικών υποδομών και δραστηριοτήτων.

Προτεινόμενο αντικείμενο
<p>Η διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος με την επιχειρηματική αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, ιδίως προς την κατεύθυνση του τουρισμού φύσης, για την άμβλυνση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης.</p>
Βασικές κατηγορίες ενεργειών
<p>Προώθηση μορφών φυσιολατρικού τουρισμού που αναπτύσσεται στις χαρακτηριζόμενες ως φυσικές περιοχές με σκοπό την τόνωση της επαφής των επισκεπτών με τη φύση.</p> <p>Ενίσχυση υποδομών και δραστηριοτήτων τουρισμού παρατήρησης χλωρίδας και πανίδας που αναπτύσσεται στις περιοχές που διαθέτουν άξια παρατήρησης χλωρίδα ή πανίδα.</p> <p>Ανάδειξη και προβολή του περιπατητικού τουρισμού (hiking) στα μονοπάτια της υπαίθρου.</p> <p>Ενέργειες προβολής του φυσικού πλούτου των Εθνικών Πάρκων της Περιφέρειας (Πίνδου και Αμβρακικού).</p>

- Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων μονάδων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων.

Προτεινόμενο αντικείμενο
<p>Ενίσχυση των πρωτοβουλιών στροφής σε αποδοτικότερες για το περιβάλλον επιλογές των τουριστικών μονάδων, με έμφαση σε υποδομή και εξοπλισμό εξοικονόμησης νερού και ενέργειας, καθώς και εναλλακτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων.</p>
Βασικές κατηγορίες ενεργειών

- Ενίσχυση επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις εξοικονόμησης νερού και επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στις υφιστάμενες τουριστικές μονάδες.
- Ενίσχυση επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας στις υφιστάμενες τουριστικές μονάδες.
- Προώθηση ανακύκλωσης και διαχωρισμού οργανικού κλάσματος στα στερεά απόβλητα, καθώς και κομποστοποίησης του τελευταίου.
- Ενθάρρυνση για την ανάπτυξη πράσινων πολιτικών και διαδικασιών και ενσωμάτωση προτύπων.

- Δράσεις κατάρτισης και διάχυσης της γνώσης σχετικά με τις τάσεις και απαιτήσεις του πράσινου τουρισμού.

Προτεινόμενο αντικείμενο

Εκπαίδευση – επιμόρφωση των επαγγελματιών του κλάδου για τη διαμόρφωση νέας αντίληψης σχετικά με το τουριστικό προϊόν, το οποίο δεν εξαντλείται πλέον μόνο στην παροχή υπηρεσιών διανυκτέρευσης ή εστίασης αλλά περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας διαμόρφωσης εμπειριών προς τον επισκέπτη με εξατομικευμένη εξυπηρέτηση βάσει των ενδιαφερόντων του.

Βασικές κατηγορίες ενεργειών

Προώθηση της έννοιας της αειφορικής διαχείρισης του περιβάλλοντος η οποία περιλαμβάνει την ανταπόδοση εύλογου οφέλους στην τοπική κοινωνία και στην μακροπρόθεσμη προστασία των πόρων.

Εμβάθυνση της δικτύωσης μεταξύ των επιχειρήσεων που έχουν δυνατότητες εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος.

Ενθάρρυνση ένταξης στο τουριστικό προϊόν και άλλων προσφορών όπως οι θεματικές διαδρομές, φυσικές δραστηριότητες στα όρη και ποτάμια της Περιφέρειας, γευσιγνωσίας τοπικών προϊόντων κ.ά.

Διαχειριστικές Ανάγκες Περιφέρειας Ηπείρου και συνδεδεμένες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου

α/ α	Τομείς	Διαχειριστικές ανάγκες	Συνδεδεμένες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου
1	Γεωργία - Κτηνοτροφία α	<p>Για την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων, προκύπτουν διαχειριστικές ανάγκες για:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την προστασία του εδάφους και των υδατικών πόρων • την άμβλυση των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών και • τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου <p>Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη στέφεται προς την άσκηση ενεργητικών δράσεων κινητοποίησης των κρίσιμων αναπτυξιακών δυνάμεων, όπως είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η ενίσχυση των ενεργειακών καλλιεργειών, αλλά με τρόπο που να μην αποβούν σε βάρος του αγροδιατροφικού τομέα • η ενίσχυση της βιολογικής γεωργικής καλλιέργειας και της βιολογικής ζωικής παραγωγής (κτηνοτροφίας και πτηνοτροφίας) • ο περιορισμός χρήσης των φυτοφαρμάκων, τόσο για τη μείωση των περιβαλλοντικών υποβαθμίσεων όσο και για την παραγωγή ασφαλών προϊόντων • η ενίσχυση του αγροδιατροφικού τομέα με σήμα «το καλάθι της Ηπείρου» 	<p>3.1.1. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αγροτικής αναγέννησης με έμφαση στις διαστάσεις της περιβαλλοντικής προστασίας, της αξιοποίησης των τοπικών φυσικών πόρων και στην υψηλή προστιθέμενη αξία των προϊόντων</p> <p>3.1.2. Ενθάρρυνση βιοκαλλιέργειας, με την ενίσχυση πιστοποιήσεων, δράσεων προβολής και υποστηρικτικών αναγκών</p> <p>3.1.3. Εμπλουτισμός των καλλιεργειών με νέα είδη που παρουσιάζουν ευοίωνες προοπτικές και με νέες ποικιλίες των ήδη καλλιεργούμενων ειδών</p> <p>3.1.4. Ενίσχυση νέων βιοκαλλιεργητών</p> <p>3.2.1. Πράσινη κτηνοτροφία, με ενίσχυση πιστοποιήσεων, δράσεων προβολής και υποστηρικτικών αναγκών</p> <p>3.2.2. Πράσινη πτηνοτροφία, με ενίσχυση όλων των απαραίτητων δράσεων για τη μετάβαση υφιστάμενων συμβατικών μονάδων σε βιολογικές</p>
2	Αλιεία	<p>Στο πλαίσιο αειφόρου ανάπτυξης της αλιείας προκύπτουν διαχειριστικές ανάγκες για την υδατοκαλλιέργεια, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.</p> <p>Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη στέφεται προς την άσκηση ενεργητικών δράσεων κινητοποίησης των κρίσιμων αναπτυξιακών δυνάμεων, όπως είναι</p> <ul style="list-style-type: none"> • η ενίσχυση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας • η στροφή σε πιστοποιημένα πρωτόκολλα εντατικής εκτροφής • η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών ζητημάτων της ανοικτής αλιείας, στο πλαίσιο κυρίως των εθνικών αναλογών 	<p>3.2.3. Πράσινη αλιεία, με ενίσχυση των δράσεων εφαρμογής των νέων κανονισμών, προστασίας των φυσικών ιχθυοτόπων και εισαγωγής πράσινων επιλογών στην ιχθυοκαλλιέργεια</p> <p>2.2.2. Υποβοήθηση εφαρμογής σχεδίων και μέτρων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών</p> <p>2.2.3. Ενίσχυση προγραμμάτων συνεργασίας μεταξύ Υπηρεσιών Αυτοδιοίκησης και Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών</p>

α/ α	Τομείς	Διαχειριστικές ανάγκες	Συνδεδεμένες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου
		<p>πρωτοβουλιών,</p> <ul style="list-style-type: none"> • η προστασία των ποτάμιων και λιμναίων οικοσυστημάτων από πρακτικές περιορισμένου οφέλους, των οποίων το κόστος μπορεί να αποδειχθεί δυσανάλογα μεγάλο • η επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ υδρόβιων πόρων και εκμετάλλευσης για την ενίσχυση των κλάδων εμπορίας και μεταποίησης 	
3	Διαχείριση και προστασία δασών	<p>Για την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων προκύπτει διαχειριστική ανάγκη για την βελτίωση της οικολογικής σταθερότητας των δασών και την ενίσχυση του πολυλειτουργικού τους ρόλου.</p> <p>Παράλληλα, για την τόνωση της δασοκομίας είναι αναγκαία η ενίσχυση της αξίας των προϊόντων του δάσους και η επαύξηση της παραγωγικότητας των διαχειριζόμενων δασών.</p> <p>Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη πρέπει να οδηγήσει στην άσκηση ενεργητικών δράσεων κινητοποίησης των κρίσιμων αναπτυξιακών δυνάμεων, όπως είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας και του συναφούς εμπορίου, • την προετοιμασία για ανταπόκριση στις ανάγκες πιστοποιημένης διαχείρισης και ιχνηλασιμότητας των προϊόντων ξύλου, που θα επέλθουν άμεσα λόγω του κανονισμού (ΕΕ) 995/2010 • τη διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας των δασοπονικών ειδών • την αύξηση της οικονομικής αξίας των δασών, τόσο με αύξηση της παραγωγικότητας όσο και με την τόνωση της αξίας των δασικών προϊόντων • την πρόληψη και καταπολέμηση παραγόντων υποβάθμισης, όπως ασθένειες, έντομα και μύκητες, • την πρόληψη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των δασικών 	<p>3.3.1. Ανάδειξη της αειφορικής διαχείρισης δασών ως συγκριτικό πλεονέκτημα, με ενίσχυση δράσεων πιστοποίησης</p> <p>3.3.2. Ενημέρωση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού των κλάδων προϊόντων ξύλου για τις νέες τάσεις και απαιτήσεις που σχετίζονται με τα αγαθά από δάση ορθής διαχείρισης</p> <p>2.4.3. Προστασία και αειφορική διαχείριση δασών</p>

α/ α	Τομείς	Διαχειριστικές ανάγκες	Συνδεδεμένες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου
		πυρκαγιών.	
4	Βιομηχανία, μεταποίησης & Εμπορίου	<p>Στο πλαίσιο της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων, απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση του βαθμού ενσωμάτωσης της βιολογικής καλλιέργειας σε είδη μεταποιητικής δραστηριότητας (επεξεργασία ελαιολάδου, τυποποίηση οπωροκηπευτικών, παρασκευές ζωοτροφών κ.λπ.).</p> <p>Μεγάλα περιθώρια υπάρχουν στην Άρτα που αν και γεωργική περιοχή δεν έχει προσελκύσει μέχρι σήμερα επαρκώς τις αγροτοβιομηχανίες.</p> <p>Στο πλαίσιο αξιοποίησης των μελλοντικών δυνατοτήτων στην περιοχή της Θεσπρωτίας, λόγω της συνδυασμένης προσπελασιμότητάς της, διαφαίνεται ανάγκη για προώθηση διαμετακομιστικών δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων εφοδιαστικής αλυσίδας, με όρους που δεν θα επιβαρύνουν το περιβάλλον.</p> <p>Για την ορθολογική διαχείριση των βιομηχανικών και βιοτεχνικών μη-επικίνδυνων αποβλήτων είναι αναγκαία η καταγραφή τους για τον προσδιορισμό των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών τους.</p> <p>Εξαιτίας της χωρικής ανισότητας που παρατηρείται ιδίως στα Ιωάννινα, προκύπτει διαχειριστική ανάγκη για ειδική ενίσχυση της μεταποιητικής – βιοτεχνικής δραστηριότητας (οικοτεχνία) στις ορεινές περιοχές.</p> <p>Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη στέφεται προς την άσκηση ενεργητικών δράσεων κινητοποίησης των κρίσιμων αναπτυξιακών δυνάμεων, όπως είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, • η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών της διοίκησης που ρυθμίζουν ή υποστηρίζουν την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, • η ενίσχυση παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων στις ορεινές περιοχές υπό την προϋπόθεση εξασφάλισης της 	<p>1.2.1. Στροφή στην πράσινη επιχείρηση με την ενθάρρυνση κρίσιμων επενδύσεων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων υφιστάμενων επιχειρήσεων</p> <p>1.2.2. Ενθάρρυνση νέας επιχειρηματικότητας σε κλάδους της πράσινης οικονομίας</p>

α/ α	Τομείς	Διαχειριστικές ανάγκες	Συνδεδεμένες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου
		<p>περιβαλλοντικής συμβατότητάς τους,</p> <ul style="list-style-type: none"> η προβολή καινοτόμων πρακτικών που εφαρμόζουν ήδη επιχειρήσεις σε γειτονικές περιφέρειες, π.χ. απομόνωση πρωτεϊνών από ορό γάλακτος (τυρόγαλο) και παρασκευή προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας (κέικ πρωτεϊνών). 	
5	Τουρισμός	<p>Στην Περιφέρεια Ηπείρου υπάρχουν αρκετές αναπτυσσόμενες περιοχές όπως η περιοχή της Πάργας και η ζώνη Β. Πίνδου – Ζαγορίου – Τζουμέρκων, με δυνατότητα για περαιτέρω βιώσιμη αξιοποίηση των πόρων που ενδιαφέρουν τον τουρισμό. Παράλληλα υπάρχουν και αρκετές περιοχές, όπως η Άρτα με μειωμένα τουριστικά χαρακτηριστικά και κυρίαρχες χρήσεις άλλες από τον τουρισμό.</p> <p>Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη στέφεται προς την άσκηση ενεργητικών δράσεων κινητοποίησης των κρίσιμων αναπτυξιακών δυνάμεων, όπως είναι</p> <ul style="list-style-type: none"> η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, η βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος, ξεκινώντας από τα τουριστικά καταλύματα και φθάνοντας έως την ελκυστικότητα του πακέτου προσφερόμενων υπηρεσιών, η αντιμετώπιση των τάσεων υπερ-συγκέντρωσης που αρχίζουν να διαμορφώνονται σε ορισμένες ζώνες, η προσέλκυση τουριστικών από το εξωτερικό 	<p>3.4.1. Ανάπτυξη οικοτουριστικών υποδομών και δραστηριοτήτων</p> <p>3.4.2. Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων μονάδων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων</p> <p>3.4.3. Δράσεις κατάρτισης και διάχυσης της γνώσης σχετικά με τις τάσεις και απαιτήσεις του πράσινου τουρισμού</p> <p>1.2.1. Στροφή στην πράσινη επιχείρηση με την ενθάρρυνση κρίσιμων επενδύσεων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων υφιστάμενων επιχειρήσεων</p> <p>1.2.2. Ενθάρρυνση νέας επιχειρηματικότητας σε κλάδους της πράσινης οικονομίας</p> <p>1.3.2. Ενθάρρυνση στις επιλογές πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών στις επιχειρήσεις της Περιφέρειας</p>
6	Μεταφορές	<p>Ο σχεδιασμός των ολοκληρωμένων μεγάλων έργων (Εγνατία Οδός και λιμένας Ηγουμενίτσας) και των υλοποίηση συγκοινωνιακών υποδομών (Ιόνια Οδός, δυτικός σιδηροδρομικός άξονας κ.ά.) πραγματοποιείται σε κεντρικό επίπεδο. Οι διαχειριστικές ανάγκες στην Περιφέρεια εντοπίζονται κυρίως</p> <p>α) στη γρήγορη αλλά συγκροτημένη χωροταξική και αναπτυξιακή αναπροσαρμογή, ώστε να αξιοποιηθεί ο ρόλος δυτικής πύλης και διαμετακομιστικού κέντρου που αποκτά η Περιφέρεια,</p> <p>β) στην ισόρροπη τόνωση των συγκοινωνιακών υποδομών</p>	<p>Μικρή μόνο συσχέτιση. Η τόνωση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης που αναμένεται ως οριζόντιο αποτέλεσμα του σχεδίου, εκτιμάται ότι θα καταστήσει ελκυστικότερους τους εναλλακτικούς τρόπους μετακίνησης (περπάτημα, ποδήλατο και μέσα συλλογικής μεταφοράς)</p>

α/ α	Τομείς	Διαχειριστικές ανάγκες	Συνδεόμενες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου
		χαμηλότερης εμβέλειας (τμήματα εθνικού και επαρχιακού δικτύου υψηλής τοπικής σημασίας ή με διασύνδεση με τους κεντρικούς άξονες, λιμενικές υποδομές περιφερειακής ή τοπικής εμβέλειας) ώστε να αξιοποιηθούν ευρύτερα τα οφέλη των μεγάλων έργων.	
7	Ενέργεια	<p>Η ευρωπαϊκή και εθνική στρατηγική για την κλιματική αλλαγή και την ενέργεια (στόχοι 20-20-20), στο πλαίσιο της οποίας έχουν τεθεί στόχοι για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, τη διείσδυση των ΑΠΕ και την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, επιμερίζει ανάγκες και ευκαιρίες στην Περιφέρεια Ηπείρου.</p> <p>Ο στόχος της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ σε ποσοστό 40% σε συνδυασμό με το υδατικό και αιολικό δυναμικό αρκετών θέσεων της Περιφέρειας, αλλά και με την περιορισμένη ως σήμερα διείσδυση των ΑΠΕ, δημιουργούν ευκαιρίες ανάπτυξης και διαχειριστικές ανάγκες ισόρροπης ρύθμισης ωφελειών και συνεπειών της.</p> <p>Ανάλογες ανάγκες προκύπτουν από τους στόχους για τα βιοκαύσιμα, οι οποίοι πέραν του τομέα μεταφορών αντανakλούν και στον τομέα της γεωργικής παραγωγής.</p> <p>Οι στόχοι για εξοικονόμηση και αποδοτική χρήση της ενέργειας έχουν πιο διάχυτο χαρακτήρα, αλλά χρειάζονται ετοιμότητα διαχειριστικής ανταπόκρισης στη νέα επιχειρηματικότητα που δημιουργείται κατά τις προσπάθειες επίτευξής τους.</p> <p>Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη στρέφεται προς την άσκηση ενεργητικών δράσεων για τη στροφή σε καθαρές μορφές ενεργειακής παραγωγής</p>	<p>1.1.1. Ενίσχυση έργων ΑΠΕ με πρότυπο επιδεικτικό χαρακτήρα</p> <p>1.1.2. Αποτελεσματική αξιοποίηση τοπικού ενεργειακού δυναμικού</p> <p>1.1.3. Ενθάρρυνση ενεργειακής εξοικονόμησης και αποδοτικότητας</p>
8	Αστική ανάπτυξη	<p>Διαχειριστικές ανάγκες σχετικές με την αστική ανάπτυξη προκύπτουν στα μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα της Περιφέρειας (κυρίως Ιωάννινα, Ηγουμενίτσα, Πρέβεζα και Άρτα), στους προορισμούς με τουριστική ανάπτυξη (Πάργα, Μέτσοβο κ.ά.) και σε μικρούς οικισμούς που πλήττονται από τη γενικότερη εγκατάλειψη της υπαίθρου.</p>	<p>1.4.1. Αναπλάσεις πρασίνου</p> <p>1.4.2. Προώθηση δράσεων συλλογικής αποτελεσματικότητας στην αξιοποίηση της ενέργειας</p> <p>1.4.3. Ενίσχυση πράσινης πολεοδομίας σε νέες αναπτύξεις</p>

α/ α	Τομείς	Διαχειριστικές ανάγκες	Συνδεδεμένες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου
9	Διαχείριση αποβλήτων	<p>Οι διαχειριστικές ανάγκες σχετικά με τα στερεά απόβλητα είναι ήδη έντονες στην Περιφέρεια Ηπείρου και αναμένεται να ενταθούν περαιτέρω και να διαφοροποιηθούν ως προς τον προσανατολισμό τους με την υιοθέτηση των νέων υποχρεώσεων (Οδηγία 2008/98/ΕΚ και επικείμενη ενσωμάτωσή της στο εθνικό δίκαιο).</p> <p>Ενδεικτικά σημειώνονται οι βασικοί στόχοι, για την επίτευξη των οποίων χρειάζεται ιδιαίτερα έντονη προσπάθεια:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκτροπή ποσοστού βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων από διάθεση σε ΧΥΤΑ (50% και 65% για το 2013 και 2020 αντίστοιχα, με τιμή βάσης την ποσότητα του 1995). • Ανακύκλωση υλικών συσκευασίας (60% κατά βάρος για γυαλί, χαρτί, χαρτόνι, 50% για μέταλλα και μικρότερα ποσοστά για πλαστικά και ξύλο, συν πρόσθετες δεσμεύσεις στο σύνολο και στην κάθε συσκευασία μεμονωμένα) • Προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση οικιακής προέλευσης αποβλήτων (χωριστή συλλογή ως το 2015 και ποσοστό για προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και για ανακύκλωση 50% για χαρτί, μέταλλο, πλαστικό και γυαλί ως το 2020). <p>Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη στρέφεται προς την κατεύθυνση κινητοποίησης των πολιτικών διαχείρισης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών και μεθόδων διαχείρισης αποβλήτων, εφόσον οι σύγχρονες τεχνολογίες Ενεργειακής Αξιοποίησης, συμβάλλουν σημαντικά τόσο στο περιβάλλον όσο και στην ενεργειακή πολιτική</p>	<p>Δράσεις άμεσα συνδεδεμένες με τη διαχείριση αποβλήτων εντοπίζονται στην δράση 1.1.2. «Αποτελεσματική αξιοποίηση τοπικού ενεργειακού δυναμικού» του άξονα «1.1. Πράσινη Ενέργεια», πχ. με την αξιοποίηση της βιομάζα μεγάλων πτηνοτροφικών μονάδων για την παραγωγή ενέργειας. Έμμεσα οφέλη αναμένονται από τη μείωση ποσοτήτων και τη διαλογή στην πηγή, στο βαθμό που αυτές θα ενισχυθούν ως έμμεσο οριζόντιο αποτέλεσμα της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης από την εφαρμογή του Σχεδίου.</p> <p>Επιπλέον έμμεσα οφέλη στη διαχείριση αποβλήτων αναμένονται από τις δράσεις του σχεδίου που αφορούν παραγωγούς, όπως ο πράσινος τουρισμός, η πράσινη επιχειρηματικότητα κ.ά.</p>
10	Διαχείριση υδάτων	<p>Σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ θα πρέπει να σταματήσει άμεσα η υποβάθμιση της ποιότητας των νερών και να αποκτήσουν ως το 2015 όλα τα νερά «καλή ποιότητα» που να ανταποκρίνεται σε αυστηρά οικολογικά και χημικά πρότυπα.</p> <p>Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη στέφεται προς</p>	<p>Άμεση σύνδεση με τα σκέλη των παρακάτω δράσεων τα οποία αφορούν σε υδατικούς πόρους:</p> <p>2.1.1. Αναγνώριση και χαρτογράφηση της συνεισφοράς των οικοσυστημάτων στην ικανοποίηση των βασικών αναγκών του</p>

α/ α	Τομείς	Διαχειριστικές ανάγκες	Συνδεόμενες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου
		<p>την άσκηση ενεργητικών δράσεων κινητοποίησης των κρίσιμων αναπτυξιακών δυνάμεων, όπως είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η προστασία και βιώσιμη διαχείριση σημαντικών επιφανειακών και υπόγειων υδάτινων σωμάτων • η εξάλειψη των φαινομένων ρύπανσης • η αποτελεσματικότερη διαχείριση αποβλήτων γαλακτοκομίας • και ο περιορισμός της σπάταλης χρήσης ύδατος 	<p>πληθυσμού της Περιφέρειας 2.1.2. Εκτίμηση των βασικών οικονομικών μεγεθών που σχετίζονται με την αξία των υπηρεσιών οικοσυστήματος, του κόστους υποβάθμισης και του οφέλους βελτίωσής τους</p> <p>2.2.1. Ενθάρρυνση δράσεων που ενισχύουν τις βασικές λειτουργίες αντιπροσωπευτικών ή υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων (τόνωση υγροτοπικών συστημάτων με διπλό στόχο: οικολογική αναβάθμιση και διατήρηση τοπικών υδατικών ισοζυγίων)</p> <p>2.3.2. Ενίσχυση ερευνητικών προγραμμάτων για την καινοτόμο αξιοποίηση ή τόνωση υπηρεσιών οικοσυστήματος, σε ζητήματα όπως η επεξεργασία αποβλήτων, ο εμπλουτισμός του εδάφους και η παραγωγή ενέργειας από βιοαέρια</p> <p>2.4.2. Ενθάρρυνση έργων αποδοτικής αξιοποίησης νερού Έμμεση συνεισφορά (λόγω τόνωσης περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης) από:</p> <p>1.2.1. Στροφή στην πράσινη επιχείρηση με την ενθάρρυνση κρίσιμων επενδύσεων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων υφιστάμενων επιχειρήσεων</p> <p>3.4.2. Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων</p>
11	Διαχείριση προστατευόμενων περιοχών	<p>Η Περιφέρεια Ηπείρου διαθέτει 5 Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, οι οποίοι υλοποιούν δράσεις και προγράμματα εθνικού και τοπικού χαρακτήρα με σκοπό την προστασία, αναβάθμιση και αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Πράσινη Ανάπτυξη στέφεται προς την ικανοποίηση των αναγκών των Φορέων Διαχείρισης, που είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων που συμπεριλαμβάνουν πληθώρα ενεργειών για τη φύλαξη σημαντικών εκτάσεων της προστατευόμενης περιοχής, τον έλεγχο των πηγών 	<p>Άμεση σύνδεση με:</p> <p>2.2.2. Υποβολή εφαρμογής σχεδίων και μέτρων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών</p> <p>2.2.3. Ενίσχυση προγραμμάτων συνεργασίας μεταξύ Υπηρεσιών Αυτοδιοίκησης και Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών</p> <p>2.2.4. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για τον περιορισμό πρακτικών που υποβαθμίζουν τη βιοποικιλότητα Έμμεση συνεισφορά από:</p>

α/ α	Τομείς	Διαχειριστικές ανάγκες	Συνδεόμενες δράσεις Επιχειρησιακού Σχεδίου
		<p>ρύπανσης, την παρακολούθηση βασικών παραγόντων της οικολογικής λειτουργίας, την τήρηση των περιορισμών δόμησης και των όρων χρήσης γης, καθώς και την εφαρμογή προγραμμάτων οικοανάπτυξης της περιοχής ευθύνης τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • η συνεργασία με οικείους Δήμους και Περιφέρεια και • η εξασφάλιση πόρων, από ποικιλία πηγών: εθνικοί πόροι, χωρικό ή τομεακά ΕΠ, ίδια έσοδα κ.ά.) 	<p>3.1.2. Ενθάρρυνση βιοκαλλιέργειας, με την ενίσχυση πιστοποιήσεων, δράσεων προβολής και υποστηρικτικών αναγκών</p> <p>3.1.4. Ενίσχυση νέων βιοκαλλιεργητών</p> <p>3.2.1. Πράσινη κτηνοτροφία, με ενίσχυση πιστοποιήσεων, δράσεων προβολής και υποστηρικτικών αναγκών</p> <p>3.2.2. Πράσινη πτηνοτροφία, με ενίσχυση όλων των απαραίτητων δράσεων για τη μετάβαση υφιστάμενων συμβατικών μονάδων σε βιολογικές</p> <p>3.2.3. Πράσινη αλιεία, με ενίσχυση των δράσεων εφαρμογής των νέων κανονισμών, προστασίας των φυσικών ιχθυοτόπων και εισαγωγής πράσινων επιλογών στην ιχθυοκαλλιέργεια (κυρίως Αμβρακικός)</p>

